

På vej mod et nyt kandidatlandskab

Kandidatudvalgets
delafrapportering

Juni 2024

Udgivet af Kandidatudvalget
Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel.: 3393 9700
kandidatudvalget@ufm.dk
www.ufm.dk/kandidatudvalget

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-93807-75-4

Indhold

Executive summary	5
Resumé	7
1. Indledning	9
1.1 Kandidatudvalgets opgave	9
1.1.1 Delafrapporteringens opbygning	10
2. Nye kandidatuddannelser	11
2.1 Kandidatuddannelser på 75 ECTS	12
2.1.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale	12
2.1.2 Kandidatudvalgets overvejelser	13
2.2 Fleksible erhvervs kandidatuddannelser	16
2.2.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale	16
2.2.2 Kandidatudvalgets overvejelser	16
2.3 Erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb	20
2.3.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale	21
2.3.2 Kandidatudvalgets overvejelser	21
2.4 Nye efter- og videreuddannelsesmuligheder	30
3. Overvejelser om omlægning af uddannelser	33
3.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale	33
3.2 Foreløbige overvejelser om tværgående hensyn ved omlægning af uddannelsesområde	34
3.2.1. Overvejelser om uddannelser, der undtages omlægning	37
3.2.2. Overvejelser om gymnasierettede uddannelser	38
3.3 Overvejelser om omlægning på hovedområder	41
3.3.1. Omlægning inden for det humanistiske hovedområde	41

3.3.2. Omlægning inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde	43
3.3.3. Omlægning inden for det naturvidenskabelige hovedområde	45
3.3.4. Omlægning inden for det tekniske hovedområde	46
3.3.5. Omlægning inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde	48
3.4 Udvalgets videre arbejde med omlægning af uddannelser	50
4. Status på øvrige spor	53
4.1 Spor 2: Kvalitetsløft af kandidatuddannelserne	53
4.2 Spor 3: Administration og undervisningstilrettelæggelse	54
4.3 Spor 5: Mulighed for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS	54
4.4 Spor 6: Sektordimensionering	54
4.5 Nye engelsksprogede studiepladser i 2024	56
4.6 Kunstneriske kandidatuddannelser	58
5. Inddragelse i udvalgets arbejde	59
5.1 Stormøde	59
5.2 Referencepanel for Kandidatudvalget	59
5.3 Kandidatpartnerskabet med private og offentlige arbejdsgivere	60
6. Implementering af det nye uddannelseslandskab	63
6.1 Kandidatudvalgets fortsatte arbejde	63
6.2 Implementering fra 2025 og frem	64
6.2.1 Ny og midlertidig godkendelsesproces for nye kandidatuddannelser	65
6.2.2 Information til kommende studerende	66
Appendiks 1	68
Appendiks 2	71

Executive summary

As a follow-up to the *Agreement on the Framework for a Reform of University Degree Programmes in Denmark*, a supplementary agreement was reached in August 2023 on the creation of a new Committee for Master's Degree Programmes.

It is important to the signatory parties behind the agreement that the specific development and implementation of the new master's degree programmes takes place with close involvement of those closest to the educational programmes themselves. The Committee for Master's Degree Programmes has therefore been tasked with the design of the specific new landscape for master's degree programmes. The committee has been in place since September 2023 and has, during the first phase of its work, in particular discussed the framework for the new degree types and the new degree landscape. The committee has found it important to work with different models for the new degree types to ensure the necessary basis for the committee's further discussions on which subject areas should be converted.

The terms of reference for the committee state that the Committee for Master's Degree Programmes must publish a preliminary report prior to their final report, which is to be submitted to the Minister for Higher Education and Science in October 2024. The preliminary report should give insight into the initial discussions regarding the six assignments listed in the terms of reference:

1. Development of a new landscape for master's degree programmes.
2. Quality enhancement of master's degree programmes.
3. Administration and educational planning.
4. Further education and life-long learning.
5. Development of a research-track for graduates from 75 ECTS master's degree programmes.
6. Adjustment of the student intake within the university sector.

In the initial phase of the committee's work, the committee has focused on discussing the new master's degree landscape and the new master's degree types. In addition, members of the committee have in 2024 provided their input for the choice of model for the adjustment of the student intake within the university sector as well as the distribution of newly-created student places for English-language programmes.

New Landscape for Master's Degree Programmes

The signatory parties agree that, going forward, the universities should offer new 75 ECTS master's degrees as well as new and flexible master's degrees for working professionals. With input from the Master's Degree Partnership group, the committee must additionally present a proposal for a new career-oriented master's degree programme with work placement as an alternative to - or as a flexible variant of - the new flexible master's degree programme for working professionals.

The Committee for Master's Degree Programmes has created a proposal for a framework for the new 75 ECTS master's degrees as well as the flexible master's degrees for working professionals.

The Committee for Master's Degree Programmes has additionally discussed various possible models for a master's degree programme with work placement. Furthermore, the committee has had initial discussions of three approaches to ensuring better opportunities for further education for graduates from the 75 ECTS master's degree programmes, including the possibility of a subsequent work placement.

Within the percentage targets set out in the terms of reference, the Committee for Master's Degree Programmes has additionally discussed which considerations should apply when selecting which academic subject areas to convert as well as the importance of ensuring proper coordination of the conversions between the universities.

Adjustment of the student intake within the university sector

To ensure a more balanced intake of students across the higher education sector, the signatory parties have asked the Committee for Master's Degree Programmes to suggest ways in which the adjustment of the student intake may be distributed across universities, main subject areas and specific academic areas or degree programmes.

In March 2024, the committee gave their input for the choice of model for the adjustment of the student intake. Based on this, the political parties have reached an agreement on the adjustment of the student intake within the university sector.

Further process for the committee's work

The preliminary report offers insight into the initial discussions of the Committee for Master's Degree Programmes. The committee emphasises that the discussions will continue until the publication of the final report in October 2024.

In the first phase of its work, the committee has focused on assignments 1 and 6, which is reflected in this preliminary report. The committee has begun its discussions of assignments 2-5. This work will continue until the completion of the final report.

Resumé

Som opfølgning på *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* blev der i forligstillægget *Kommissorium for kandidatudvalg* i august 2023 nedsat et kandidatudvalg.

Det er vigtigt for forligspartierne, at den konkrete udvikling og implementering af de nye kandidatuddannelser sker med tæt involvering af dem, der er tættest på uddannelserne. Kandidatudvalget har derfor fået til opgave at udforme det konkrete kandidatuddannelseslandskab. Kandidatudvalget har været nedsat siden september 2023 og har i den første periode af sit arbejde særligt drøftet rammerne for de nye uddannelsesstyper og det nye kandidatlandskab. Det har for udvalget således været væsentligt at arbejde med modeller for de nye uddannelsesstyper mhp. at have et grundlag for udvalgets videre overvejelser om omlægning af uddannelsesområder.

Kandidatudvalgets kommissorium fastlægger, at Kandidatudvalget skal udgive en delafrapportering forud for den endelige afrapportering, der afleveres til uddannelses- og forskningsministeren i oktober 2024. Kandidatudvalgets delafrapportering skal give et indblik i udvalgets drøftelser inden for de seks spor, som er beskrevet i kommissoriet:¹

1. Nyt kandidatlandskab.
2. Kvalitetsløft af kandidatuddannelserne.
3. Administration og undervisningstilrettelæggelse.
4. Videreuddannelse og livslang læring.
5. Mulighed for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.
6. Sektordimensionering.

I første del af arbejdet har udvalget fokuseret på at drøfte det nye uddannelseslandskab og de nye uddannelsesstyper. Derudover har udvalgsmedlemmerne givet input til forskellige modelvalg vedrørende fordelingen af sektordimensionering og fordelingen af nye engelsksprogede studiepladser i 2024.

Nyt kandidatlandskab

Forligspartierne er enige om, at der fremover skal udbydes nye typer af kandidatuddannelser på 75 ECTS og nye og fleksible erhvervskandidatuddannelser. Derudover skal Kandidatudvalget, med input fra kandidatpartnerskabet, komme med oplæg til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb som alternativ til – eller som en fleksibel variant af – den nye fleksible erhvervskandidatuddannelse.

Kandidatudvalget har på baggrund af drøftelserne udarbejdet et oplæg til rammerne for de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS og de fleksible erhvervskandidatuddannelser.

---

¹ <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2023/filer/forligstillæg-om-et-kommissorium-for-et-nyt-kandidatudvalg.pdf>

Kandidatudvalget har desuden drøftet mulige modeller for en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb. Dertil har udvalget indledningsvist berørt tre veje til bedre muligheder for videreuddannelser for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, herunder muligheden for efterfølgende virksomhedsforløb.

Derudover har Kandidatudvalget – inden for de beskrevne omlægningsandele i kommissoriet – drøftet, hvilke hensyn der bør gøre sig gældende i udvælgelsen af omlægningen af uddannelsesområder samt vigtigheden af, at omlægningen koordineres på tværs af universiteterne.

Sektordimensionering

For at opnå en bedre balance i optaget på forskellige videregående uddannelsesniveauer har forligspartierne bedt Kandidatudvalget om at komme med input til, hvordan sektordimensioneringen af universiteterne skal fordeles på tværs af universiteter, hovedområder og fagområder/uddannelser.

Kandidatudvalget har i marts 2024 givet input til forskellige modelvalg vedrørende fordelingen af sektordimensioneringen. De politiske partier er på den baggrund nået til enighed om en sektordimensionering af universiteterne.

Videre proces for udvalgets arbejde

Delafrapporteringen giver et indblik i Kandidatudvalgets foreløbige drøftelser. Udvalget understreger, at drøftelserne om fremtidens kandidatlandskab vil fortsætte frem mod den endelige afrapportering afleveres i oktober 2024.

Kandidatudvalget har i den første del af arbejdet fokuseret på spor 1 og 6, hvilket afspejles i delafrapporteringen. Udvalget har påbegyndt sine drøftelser af spor 2-5. Dette arbejde fortsættes frem mod den endelige afrapportering.

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) indgik sammen med Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i juni 2023 *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*.

Som opfølgning på aftalen blev der i forligstillægget *Kommissorium for kandidatudvalg* i august 2023 nedsat et kandidatudvalg, der fik til opgave at udforme det konkrete kandidatuddannelseslandskab.

Af kommissoriet for Kandidatudvalget fremgår det, at udvalget skal komme med en delafrapportering i forhold til, hvilke uddannelsesområder der forventes omlagt. Det skal blandt andet give universiteterne mulighed for så tidligt som muligt at igangsætte arbejdet med eventuel tilretning af tilknyttede bacheloruddannelser til de nye kandidatuddannelser.

Der er tale om en foreløbig afrapportering, som giver indblik i udvalgets indledende overvejelser om de nye uddannelsestyper og det nye kandidatlandskab. Delafrapporteringen kommer forud for den endelige afrapportering, som udvalget efter planen skal aflevere til uddannelses- og forskningsministeren i oktober 2024.

Kandidatudvalgets opgave er beskrevet i udvalgets kommissorium, ligesom udvalget arbejder inden for de fastlagte rammer i *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*.

Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende har haft en række synspunkter, der vedrører de fastlagte rammer, der følger af den politiske aftale. Synspunkterne relaterer sig særligt til, at rammerne, der følger af aftalen, efter universitetsrektorernes og studenterrepræsentanternes opfattelse begrænser muligheden for at udforme et nyt kandidatlandskab, hvor de nye erhvervs kandidatuddannelser og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb alle kan være 120 ECTS. Synspunkterne fremgår af appendiks 1.

1.1 Kandidatudvalgets opgave

Kandidatudvalgets kommissorium fastlægger udvalgets arbejde, som falder inden for seks spor:

1. Nyt kandidatlandskab.
2. Kvalitetsløft af kandidatuddannelserne.
3. Administration og undervisningstilrettelæggelse.
4. Videreuddannelse og livslang læring.
5. Mulighed for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.
6. Sektordimensionering.

Kandidatudvalget har desuden givet input til fordelingen af nye engelsksprogede studiepladser i 2024, som forligskredsen i februar 2024 blev enige om en udmøntning af.² Kandidatudvalgets input til den politiske aftale beskrives nærmere i kapitel 4.

Frem mod den endelige afrapportering vil udvalget blandt andet drøfte kvalitet i de nye kandidatuddannelser, administration og undervisningstilrettelæggelse, nye muligheder for livslang læring samt forskerspor.

Delafrapporteringen og den endelige afrapportering afspejler udvalgets overvejelser og anbefalinger. Den konkrete implementering af det nye kandidatlandskab vil foregå på de enkelte universiteter.

Kandidatudvalgets organisering og medlemmer fremgår af delafrapporteringens appendiks 2. Udvalgets kommissorium kan findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside.³

1.1.1 Delafrapporteringens opbygning

I kapitel 2 og 3 gives indblik i Kandidatudvalgets arbejde inden for det nye kandidatlandskab (spor 1 i udvalgets kommissorium). I kapitel 2 beskrives de tre nye kandidatuddannelsesstyper, som udvalget har drøftet. Derudover gives indblik i Kandidatudvalgets drøftelser inden for spor 4 i udvalgets kommissorium om videreuddannelse og livslang læring.

I kapitel 3 gives indblik i udvalgets foreløbige overvejelser om, hvordan omlægningen af uddannelsesområder – på baggrund af den i kommissoriet beskrevne opgave – kan se ud. Kapitlet indeholder endvidere udvalgets overvejelser om tilrettelæggelsen af gymnasierettede kandidatuddannelser.

I kapitel 4 gøres der status for Kandidatudvalgets arbejde inden for spor 2, 3 og 5 i kommissoriet. Der gives endvidere i kapitlet indblik i Kandidatudvalgets input til sektordimensionering og fordelingen af nye engelsksprogede studiepladser i 2024.

I kapitel 5 beskrives den videre proces for Kandidatudvalgets arbejde frem mod den endelige afrapportering i oktober 2024 samt det stormøde, som udvalget afholder.

I kapitel 6 beskrives den videre implementering af universitetsreformen, herunder udvikling af nye kandidatuddannelser og information til kommende studerende.

---

² <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2024/1-100-nye-engelsksprogede-studiepladser-abner-for-flere-internationale-studerende>.

³ <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2023/filer/forligstillæg-om-et-kommissorium-for-et-nyt-kandidatudvalg.pdf>

2. Nye kandidatuddannelser

Forligspartierne bag *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* ønsker, at studerende på universiteterne i fremtiden får mulighed for flere forskellige veje til en kandidatgrad, jf. boks 1.

Kandidatudvalget har på den baggrund fået til opgave at gøre sig overvejelser om udformningen af det nye kandidatlandskab, herunder at forholde sig til på hvilke uddannelsesområder, der skal udvikles og udbydes uddannelser som henholdsvis:

- Kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- Fleksible erhvervs kandidatuddannelser.
- Kandidatuddannelser på 2 studieår eller mere (120-180 ECTS).

Kandidatudvalget skal desuden – med input fra kandidatpartnerskabet – komme med oplæg til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb som alternativ til – eller som en fleksibel variant af – den nye fleksible erhvervs kandidatuddannelse.

Det har været centralt i Kandidatudvalgets arbejde at drøfte tilrettelæggelsen af kandidatuddannelsen på 75 ECTS og den fleksible erhvervs kandidatuddannelse. Kandidatudvalget har desuden drøftet mulige modeller for en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb.

Boks 1**Uddrag fra kommissorium for Kandidatudvalget**

I *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt kandidatvalg* fremgår det, at der, ud over kandidatuddannelser på 120-180 ECTS, fremover skal udbydes nye typer af kandidatuddannelser på 75 ECTS samt nye og fleksible erhvervs-kandidatuddannelser (75 til 120 ECTS).

Ambitionen er, at 10 pct. af de kandidatstuderende skal optages på kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens 20 pct. skal optages på nye erhvervs-kandidatuddannelser. Partierne er enige om en trinvis indfasning, hvor den politiske ambition er, at der:

I 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervs-kandidatuddannelse.

I 2030 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs-kandidatuddannelse.

I 2032 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs-kandidatuddannelse.

I det nye kandidatlandskab vil der således fra hhv. 2028, 2030 og 2032 og frem kunne optages studerende på en ordinær kandidatuddannelse på 2 studieår eller mere på maksimalt 80 pct. (2028), 75 pct. (2030) og 70 pct. (2032) af uddannelsespladserne.

Den politiske aftale indebærer ligeledes, at der, såfremt der ikke optages 20 pct. af de studerende på erhvervs-kandidatuddannelser eller nye erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, vil der skulle omlægges et tilsvarende antal kandidatuddannelsespladser på kandidatuddannelser på 75 ECTS, så den samlede omlægning af uddannelsespladser udgør 30 pct.

Forligspartierne er enige om at drøfte en samlet erfaringsopsamling i forhold til det nye kandidatlandskab forud for anden og tredje del af den trinvis implementering i 2030 og 2032.

I dette kapitel beskrives Kandidatudvalgets overvejelser om tilrettelæggelsen af de nye typer kandidatuddannelser, der er fastlagt med den politiske aftale.

2.1 Kandidatuddannelser på 75 ECTS

Kandidatudvalget har drøftet tilrettelæggelsen af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS. Drøftelserne har taget udgangspunkt i de elementer, som er fastlagt i den politiske aftale. I afsnittet gennemgås elementerne for uddannelsestypen, som er fastlagt i den politiske aftale, hvorefter der gives indblik i Kandidatudvalgets drøftelser af uddannelsestypen. Afsnittet afsluttes med udvalgets anbefalinger.

2.1.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale

Det fremgår af den politiske aftale, at de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS er forskningsbaserede fuldtidsuddannelser med mulighed for SU. Det fremgår desuden, at universiteterne vil modtage et højere taxameter pr. studenterårsværk (STÅ), end tilfældet er for de tilsvarende kandidatuddannelser.

I den politiske aftale er det lagt til grund, at kandidatuddannelser på 75 ECTS kan tilrettelægges som heltidsuddannelser med to semestre på hver 30 ECTS og en afsluttende opgave på 15 ECTS, der skrives hen over sommeren, jf. figur 1.

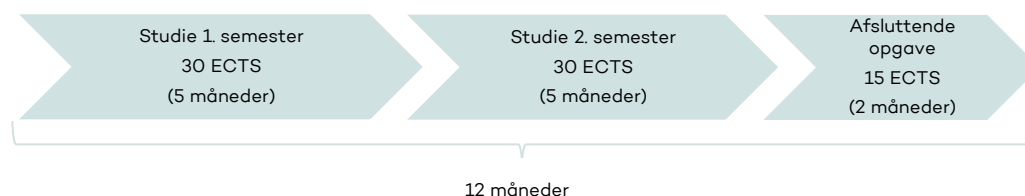
Kandidatuddannelsen på 75 ECTS er desuden kendetegnet ved, at de studerende får en række nye efter- og videreuddannelsesmuligheder. Udvalgets foreløbige drøftelser af disse uddybes senere i kapitlet.

Kandidatuddannelser på 75 ECTS indplaceres på samme niveau som kandidatuddannelser på 120 ECTS, dvs. niveau 7 i kvalifikationsrammen, hvilket svarer til, at dimitterende skal have færdigheder, som betyder, at de kan "formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger."

Det er i den politiske aftale endvidere fastlagt, at der i den afsluttende opgave på en kandidatuddannelse på 75 ECTS fortsat er krav om forskningsbasering på lige fod med specialer på øvrige kandidatuddannelser.

Figur 1

Eksempel på uddannelsesstruktur – kandidatuddannelse på 75 ECTS

2.1.2 Kandidatudvalgets overvejelser

Kandidatudvalget har i sit arbejde drøftet den overordnede tilrettelæggelse af kandidatuddannelser på 75 ECTS, herunder uddannelsestypens profil, kvalitet samt nye efter- og videreuddannelsesmuligheder.

Kandidatudvalget har endvidere drøftet en række emner, som forventeligt skal fastsættes på bekendtgørelsesniveau i de kommende studieordninger, herunder titel, navn på den afsluttende opgave og valgfag.

Uddannelsens profil

Kandidatudvalget har drøftet, at det er væsentligt, at kandidatuddannelsen på 75 ECTS får en tydelig profil, der adskiller den fra både en kandidatuddannelse på 120 ECTS, en erhvervs kandidat, en erhvervsrettet kandidat med virksomhedsforløb og en professionsbacheloruddannelse. Kandidatudvalget lægger op til, at det konkrete indhold og den faglige profil for kandidatuddannelsen på 75 ECTS beskrives i den enkelte uddannelses studieordning.

Kandidatudvalget har drøftet, at der vil være forskelle mellem de faglige områder og mellem universiteterne i forhold til, hvordan uddannelsen tilrettelægges mest hensigtsmæssigt og med høj kvalitet. Derfor lægger Kandidatudvalget op til, at universiteterne – inden for rammerne af den politiske aftale – gives en høj grad af fleksibilitet i tilrettelæggelsen af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Kandidatudvalget har endvidere drøftet, hvorvidt det inden for en række områder kan være relevant at udbyde nye tværfaglige kandidatuddannelser på 75 ECTS, som ikke i dag findes i en 120 ECTS-variant. Inden for andre områder kan det være relevant at udbyde kandidatuddannelser på 75 ECTS med en høj grad af valgfrihed for de studerende. Samtidig kan det på nogle områder være relevant med skræddersyede kandidatuddannelser på 75 ECTS målrettet et særligt fagområde. Der vil desuden være forskel på, om det vil være relevant at udvikle helt nye uddannelser eller i højere grad tilpasse og justere en eksisterende kandidatuddannelse på 120 ECTS.

Uddannelsens titel

Idet der er tale om en kandidatuddannelse, vil titlen som øvrige kandidatuddannelser skulle benævnes *cand.* efterfulgt af den latinske betegnelse for uddannelsen.

Det har været drøftet i Kandidatudvalget, om der skal være en tilføjelse til titlen, der afspejler, at der er tale om kandidatuddannelser med forskellig længde.

Den afsluttende hovedopgave

Kandidatudvalget har drøftet mulighederne for, at den afsluttende opgave på kandidatuddannelsen på 75 ECTS ikke benævnes speciale, men i stedet afsluttende opgave eller afsluttende hovedopgave.

I udvalgets drøftelser af den afsluttende opgave har størstedelen af medlemmerne blandt andet lagt vægt på, at der ikke er tale om en opgave med samme ECTS-omfang, som er gældende for størstedelen af de nuværende specialer. Dermed vurderes det, at der ikke i samme omfang kan ske en specialisering, hvorfor navnet på den afsluttende opgave bør reflektere dette.

Valgfag

Kandidatudvalget har drøftet, om der skal fastsættes et krav om valgfag på 75 ECTS-kandidatuddannelserne. Et krav om 10 ECTS valgfag har bl.a. været et ønske fra studenterrepræsentanterne i udvalget, der mener, at uddannelserne vil fremstå mere attraktive for studerende, hvis de med valgfag kan tones i forskellige retninger. En række af universitetsrektorerne har omvendt fremført, at der skal være mulighed for at sikre en stærk grundfaglighed, hvorfor det skal være muligt at designe kandidatuddannelser på 75 ECTS alene bestående af konstituerende faglige elementer.

Høj kvalitet

Endelig finder Kandidatudvalget, at det er afgørende, at de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS har samme høje kvalitet som de nuværende kandidatuddannelser, hvilket bl.a. muliggøres af, at den politiske aftale indeholder et forhøjet taxameter til uddannelserne. Kandidatudvalget vil frem mod udvalgets endelige afrapportering drøfte, hvilke kvalitetsambitioner der kan være for uddannelserne. Processen er beskrevet nærmere i afsnit 4.1.

Boks 2**Kandidatudvalgets anbefalinger – kandidatuddannelser på 75 ECTS**

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- De nye kandidatuddannelser på 75 ECTS får en tydelig faglig profil, og at den faglige profil beskrives i den enkelte uddannelses studieordning.
- Universiteterne får gode muligheder for fleksibilitet i udviklingen og tilrettelæggelsen af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS mhp. at kunne skabe uddannelser af høj kvalitet inden for forskellige fagområder. Dette indebærer bl.a., at der både skal være mulighed for at udvikle uddannelser med plads til høj grad af valgfrie fagelementer og uddannelser, som primært består af konstituerende fagelementer.
- Der i udvalgets videre drøftelser frem mod udvalgets endelige afrapportering arbejdes med at finde en tydeligere profil for kandidatuddannelserne på 75 ECTS, samt at dette er i fokus i den videre implementering på universiteterne.
- Den afsluttende opgave for kandidatuddannelsen på 75 ECTS ikke benævnes *speciale*, men i stedet *afsluttende hovedopgave*.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU anbefaler, at der i titlen for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS – efter den latinske betegnelse for uddannelsen – indsættes et *brevis*, som er den latinske betegnelse for kort. Dette gøres for tydeligt at kunne formidle de forskellige uddannelsestyper overfor bl.a. arbejdsgivere og signalere, at der er tale om en uddannelse på 75 ECTS. Det anbefales endvidere, at *brevis* eller en anden betegnelse kan bortfalde, hvis dimittenden gennemfører efter- og videreuddannelse svarende til 45 ECTS.
- Formanden, næstformanden, styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at der ikke gøres forskel på titlerne for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og kandidatuddannelser på 120 ECTS, da dette potentielt vurderes at kunne bidrage til en opfattelse af A/B-hold og på den måde påvirke attraktiviteten af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS negativt.
- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at kandidatuddannelserne på 75 ECTS består af valgfag svarende til minimum 10 ECTS.

2.2 Fleksible erhvervskandidatuddannelser

Kandidatudvalget har drøftet tilrettelæggelsen af de nye fleksible erhvervskandidatuddannelser. Drøftelserne har taget udgangspunkt i de elementer, som er fastlagt i den politiske aftale. I afsnittet gennemgås elementerne for uddannelsesstypen, som er fastlagt i den politiske aftale, hvorefter der gives indblik i Kandidatudvalgets drøftelser af uddannelsesstypen. Afsnittet afsluttes med udvalgets anbefalinger.

2.2.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale

Det fremgår af den politiske aftale, at de nye erhvervskandidatuddannelser er forskningsbaserede kandidatuddannelser på deltid uden mulighed for SU. Det fremgår desuden, at universiteterne vil modtage et højere taxameter pr. STÅ, end tilfældet er for de tilsvarende kandidatuddannelser.

Ambitionen i den politiske aftale er, at 20 pct. af de studerende skal optages på de nye erhvervskandidatuddannelser eller nye erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, når universitetsreformen er fuldt indfaset.

I den politiske aftale lægges der vægt på, at det med en ny og fleksibel erhvervskandidatuddannelsesordning i højere grad skal være op til den enkelte studerende, uddannelsesinstitutionen og arbejdsplads (offentlig eller privat), hvor lang en periode uddannelsen strækker sig over, og hvordan undervisningen bedst tilrettelægges, så den passer til de studerendes hverdag med både arbejde og uddannelse.

Det fremgår endvidere af den politiske aftale, at de nye og fleksible erhvervskandidatuddannelser kan være fra 75 til 120 ECTS.

Med den politiske aftale er det nuværende loft på 50 erhvervskandidatuddannelser fjernet. Der vil derudover ikke fremover blive stillet krav om, at uddannelsesinstitutionen, for at kunne udbyde en erhvervskandidatuddannelse, skal være godkendt til at udbyde kandidatuddannelsen som en heltidsuddannelse.

Kandidatudvalget noterer sig, at loftet over antallet af udbudte erhvervskandidatuddannelser blev fjernet med den politiske aftale.

2.2.2 Kandidatudvalgets overvejelser

Kandidatudvalget har drøftet, hvordan de nye erhvervskandidatuddannelser kan gøres mere fleksible end de nuværende erhvervskandidatuddannelser med henblik på, at uddannelserne bliver mere attraktive for studerende og arbejdsgivere. Udvalget har tilsvarende drøftet, hvordan det gøres attraktivt for de studerende at tage en erhvervskandidatuddannelse. Dette kan bl.a. ske ved, at universiteterne tager højde for, hvordan studerende på erhvervskandidatforløb bedst muligt integreres i de eksisterende studiemiljøer.

Udvalget har tilsvarende drøftet muligheden for, at der gives adgang til studieboliger, specialpædagogisk støtte (SPS) og Ungdomskort, så erhvervskandidatstuderende i videst muligt omfang sidestilles med fuldtidskandidatstuderende. Udvalget noterer sig, at Uddannelses- og Forskningsministeriet er opmærksomme på dette og vil arbejde videre med disse tilgrænsende emner.

Fleksibilitet

I udvalget er det blandt andet blevet tilkendegivet, at der kan være forskelle mellem brancher, fagområder og geografi ift., hvordan uddannelserne bedst kan tilrettelægges for at understøtte samspil mellem uddannelse og arbejde. Nogle steder kan det være mest hensigtsmæssigt med undervisning uden for normal arbejdstid, mens det andre steder kan være mest relevant med virtuel undervisning eller undervisning samlet på hele dage.

Kandidatudvalget har derfor lagt vægt på muligheden for en fleksibel tilrettelæggelse for de enkelte universiteter i samarbejde med konkrete virksomheder, så der er gode forudsætninger for, at de studerende kan koble uddannelse og beskæftigelse.

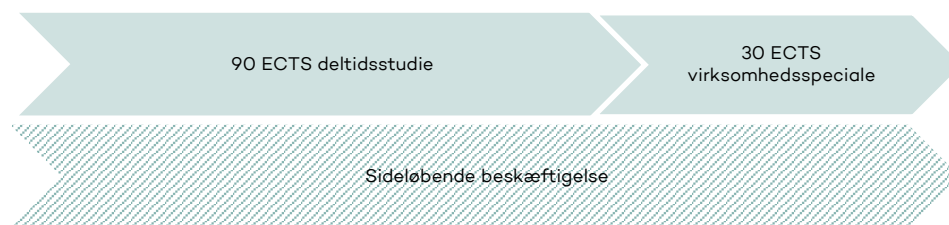
Kandidatudvalget har endvidere drøftet, at det er vigtigt, at ordningen ikke pålægger universiteter og virksomheder uforholdsmæssigt store administrative byrder. Udvalget lægger samtidig vægt på, at de studerende skal opleve, at der er tale om et sammenhængende uddannelsesforløb, hvor der undervejs er gode rammer for at være en del af både et aktivt studiemiljø og miljøet på arbejdspladsen.

Kandidatudvalget har konkret drøftet en række eksempler på uddannelsesforløb for den nye erhvervskandidatuddannelse. Eksemplerne er illustreret nedenfor, jf. figur 2-4.

Figur 2 viser et eksempel på et erhvervskandidatforløb svarende til den nuværende ordning. Erhvervskandidatforløbet er således kendetegnet ved, at den studerende arbejder på deltid under hele sin uddannelse parallelt med, at der gennemføres fagelementer på universitetet.

Figur 2

Eksempel på sideløbende beskæftigelse under hele forløbet

Figur 3 viser et eksempel på, hvordan uddannelsen kan tilrettelægges med variation mellem fuldtidsbeskæftigelse og fuldtidsstudie. Den studerende kan eksempelvis, efter aftale med sin arbejdsgiver, vælge at arbejde fuld tid 15-16 uger for derefter at studere fuld tid et halvt semester (7-8 uger). Det er lagt til grund, at den studerende aflønnes for en gennemsnitlig arbejdstid, hvormed den studerende har et løbende forsørgelsesgrundlag. Arbejdsgiveren kan på den måde dække en fuldtidsstilling ved at have to erhvervskandidater ansat, og den studerende har mulighed for at fordybe sig fuldt ud i sit studie efterfulgt af en periode med beskæftigelse.

Figur 3

Eksempel på variation mellem fuldtidsstudie og fuldtidsbeskæftigelse

Figur 4 illustrerer et eksempel, hvor uddannelsen er tilrettelagt på en måde, hvor den studerende, efter at have indgået en kontrakt med en arbejdsgiver, studerer fuld tid det første halve år, hvorefter den studerende arbejder fuld tid det næste halve år og herefter studerer på deltid.

Figur 4

Eksempel på kombinationsmodel

Faglig progression

Kandidatudvalget har desuden drøftet muligheden for fleksibilitet i forhold til, hvor lang tid uddannelsen strækker sig over. Udvalget lægger op til, at der ikke fastsættes et krav om antal beståede ECTS pr. semester. For at understøtte de studerendes fremdrift har udvalget drøftet, at der i de enkelte studieordninger kan fastsættes en maksimal studietid for uddannelsen, eksempelvis 6 år.

Uddannelsens længde

I Kandidatudvalgets kommissorium gives der mulighed for, at de nye og fleksible erhvervskandidatuddannelser kan udbydes fra 75 til 120 ECTS. Kandidatudvalget har drøftet problemstillingen, herunder at det vil være de enkelte universiteter, der beslutter, om en fleksibel erhvervskandidatuddannelse skal udbydes som f.eks. 75 ECTS eller 120 ECTS på institutionen.

I udvalgets drøftelser har det været rejst, at det på den ene side kan være hensigtsmæssigt alene at udbyde erhvervskandidatuddannelser på hhv. 75 og 120 ECTS for at understøtte et gennemskueligt uddannelseslandskab. Omvendt vil en model, hvor der alene er erhvervskandidater på 75 og 120 ECTS fjerne noget af fleksibiliteten i tilrettelæggelsen af erhvervskandidatuddannelsen.

Det bemærkes derudover, at der forventes at kunne fastsættes et lavere beskæftigelseskrav end 25 timer pr. uge, såfremt erhvervskandidatuddannelsens længde er kortere end 120 ECTS. Eksempelvis forventes der at være et lavere beskæftigelseskrav for en erhvervskandidatuddannelse på 75 ECTS i forhold til en erhvervskandidatuddannelse på 120 ECTS. Kandidatudvalget har endnu ikke drøftet dette, men vil drøfte muligheden i det videre arbejde frem mod udvalgets endelige afrapportering.

Sideløbende beskæftigelse

Det har i Kandidatudvalget været drøftet, hvorvidt beskæftigelseskravet for studerende på en ny erhvervskandidatuddannelse på 120 ECTS ville kunne sænkes til 20 timer ugentligt inden for de rammer, der er fastlagt i den politiske aftale. Drøftelserne har taget udgangspunkt i, at universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende har haft et ønske om at sænke beskæftigelseskravet for at understøtte, at de studerende får mere tid til at fordybe sig i deres studier. En ændring i erhvervskandidatens beskæftigelseskrav på minimum 25 timer i gennemsnit uden modgående justeringer af ordningen, som eksempelvis færre ECTS, vil imidlertid have en negativ virkning på den strukturelle beskæftigelse, hvilket vil have negativ virkning på den offentlige saldo og

være forbundet med et velstandstab, jf. boks 3. Inden for rammerne af økonomien i den politiske aftale er det således kun muligt at sænke beskæftigelseskravet til under i gennemsnit 25 timer om ugen for erhvervs kandidatuddannelser på 120 ECTS, hvis der foretages øvrige modgående justeringer af ordningen som eksempelvis færre ECTS.

Boks 3

Beskæftigelseskrav på erhvervs kandidatuddannelsen

Et regneeksempel kan illustrere de varige virkninger på den strukturelle beskæftigelse, det indirekte provenu og velstanden ved en potentiel ændring af beskæftigelseskravet.

I regneeksemplet tages der udgangspunkt i et scenarie, hvor studerende på erhvervs kandidatuddannelser på 120 ECTS med en varighed på 3 år og 10 måneder sænker deres gennemsnitlige beskæftigelse fra 25 timer om ugen til 20 timer om ugen som følge af det lavere beskæftigelseskrav. Samtidig tages der udgangspunkt i, at det politiske ambitionsniveau fra *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark (2023)* indfries, det vil sige, at 20 pct. af alle kandidatstuderende optages på de nye erhvervs kandidatuddannelser. Derudover lægges det til grund, at ca. 4.000 personer vil starte på en erhvervs kandidatuddannelse årligt, og at deres gennemsnitlige beskæftigelsesomfang reduceres med fem timer om ugen under hele uddannelsen (3 år og 10 måneder).

En sænkelse af beskæftigelseskravet med fem timer om ugen vil med ovenstående antagelser sænke den strukturelle beskæftigelse med ca. 2.000 fuldtidspersoner, hvilket medfører et tab af indirekte provenu i omegnen af 0,3 mia. kr. og et velstandstab målt ved strukturel BNP på ca. 1,6 mia. kr. Det bemærkes, at det i eksemplet forudsættes, at samtlige studerende vil reducere deres beskæftigelsesomfang med fem timer om ugen som følge af ændringen. En reduktion i beskæftigelsesomfanget – uanset størrelse – vil dog alt andet lige reducere den strukturelle beskæftigelse og derigennem medføre en negativ virkning på den offentlige saldo og på velstanden.

Det bemærkes samtidig, at den negative virkning på den strukturelle beskæftigelse – og dermed den offentlige saldo og velstanden – ved at sænke beskæftigelseskravet fra 25 timer kan reduceres eller neutraliseres, hvis der foretages modgående justeringer af ordningen, for eksempel ved at varigheden af erhvervs kandidatuddannelserne på 120 ECTS tilsvarende reduceres.

Beregningseksemplet fremgår blandt andet af UFU alm. del 195.

Kandidatudvalget har i forlængelse heraf lagt vægt på, at der med beskæftigelseskravet på minimum 25 timer om ugen for en erhvervs kandidatuddannelse på 120 ECTS er tale om en gennemsnitsbetragtning.

Udvalget finder det således hensigtsmæssigt for fleksibiliteten i uddannelsen, at beskæftigelsen pr. uge i praksis vil kunne variere over en periode, hvilket kan bidrage til en fleksibel tilrettelæggelse for den studerende og virksomheden, herunder eksempelvis perioder med henholdsvis fuldtidsstudie og fuldtidsarbejde, jf. eksempler gengivet i figur 2-4.

Boks 4**Kandidatudvalgets anbefalinger – erhvervs kandidatuddannelser på 75 og 120 ECTS**

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Universiteterne – inden for de rammer, der er i reformen – får gode muligheder for at udvikle og tilrettelægge de fleksible erhvervs kandidatuddannelser med henblik på at kunne skabe uddannelser og studiemiljøer af høj kvalitet inden for forskellige fagområder og i samarbejde med konkrete virksomheder og offentlige arbejdsgivere.
- Reglerne omkring den nye erhvervs kandidatuddannelse gør det muligt for universiteterne – i tæt samarbejde med virksomheder og studerende – at indrette fleksible forløb inden for forskellige fagområder.
- Der i de enkelte studieordninger kan fastsættes en maksimal studietid for erhvervs kandidatuddannelsen mhp. blandt andet at understøtte de studerendes faglige progression.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at der – med henblik på at understøtte et gennemslagsligt og overskueligt uddannelseslandskab – alene udbydes erhvervs kandidatuddannelser på enten 75 eller 120 ECTS.
- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF finder ikke, at der på forsvarlig vis kan laves en generel uddannelsesmodel for en fleksibel erhvervs kandidat, der er tilrettelagt på under 4 år, når det lægges til grund, at uddannelsen skal være 120 ECTS samt, at den samlede arbejdsbelastning for den studerende ikke må overstige normen på arbejdsmarkedet.

2.3 Erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb

Kandidatudvalget har fået til opgave at komme med oplæg til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb som alternativ til – eller som en fleksibel variant af – den nye fleksible erhvervs kandidatuddannelse.

2.3.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale

Det fremgår af *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, at Kandidatudvalget – med input fra kandidatpartnerskabet – skal komme med oplæg til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb som alternativ til – eller som en fleksibel variant af – den nye fleksible erhvervskandidatuddannelse. Forslaget til uddannelsen skal både kunne fungere i privat og offentligt regi, og oplægget skal holde sig inden for de økonomiske rammer fastsat i den politiske aftale, jf. boks 5.

Boks 5 Reformøkonomi

Udgangspunktet i den politiske aftale er, at 30 pct. af kandidatuddannelserne omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidatuddannelser eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb (EKV). Da det ikke på forhånd er muligt at indregne aktivitet på erhvervskandidatuddannelserne, er det lagt til grund, at alle 30 pct. omlægges til kandidatuddannelser på fuld tid på 75 ECTS.

For at en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb kan holde sig inden for de økonomiske rammer i aftalen, må modellen ikke føre til en svækkelse af de offentlige finanser eller den samlede virkning på den strukturelle beskæftigelse, der er forudsat i reformøkonomien, når der tages højde for udgifter til taxameter og SU samt arbejdsudbudseffekter.

Beskæftigelse

Med henblik på at kunne opretholde samme virkning på den strukturelle beskæftigelse er der blandt andet en sammenhæng mellem antallet af ECTS på fuld tid og kravet til beskæftigelse på den erhvervsrettede del i en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb. Det indebærer, at kravet til den sideløbende beskæftigelse er højere, desto længere en periode fuldtidsuddannelsen strækker sig over.

SU og taxameter

For så vidt angår SU er der i reformøkonomien forudsat, at studerende på de omlagte kandidatuddannelser vil modtage SU til en uddannelse på 75 ECTS af 12 måneders varighed, hvilket derved vil være udgangspunktet for en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb.

På samme vis er det i den politiske aftale forudsat, at der på de omlagte kandidatuddannelser udbetales taxameter svarende til kandidatuddannelser på 75 ECTS (forhøjet takst ift. almindelig takst til kandidatuddannelser på 120 ECTS). Idet det på en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb lægges til grund, at der skal være uddannelsesaktivitet på virksomhedsforløbet, vil det medføre udbetaling af taxameter.

2.3.2 Kandidatudvalgets overvejelser

Kandidatudvalget har drøftet en række modeller for en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb (EKV). Udvalget har særligt arbejdet med forskellige modeller for, hvordan en EKV – hvor uddannelsen indeholder et integreret virksomhedsforløb – kan se ud.

2.3.2.1 Erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb

En EKV kan anses som en kombination af fuldtidsuddannelse og en erhvervskandidat, hvor den studerende uddanner sig sideløbende med, at vedkommende er i beskæftigelse.

De EKV-modeller, som Kandidatudvalget har beskæftiget sig med, er karakteriseret ved, at virksomhedselementet er tænkt som en del af kandidatuddannelsen og udbydes som et sammenhængende forløb af universitetet. Denne tilrettelæggelse indebærer, at kandidatuddannelsen som udgangspunkt kun kan afsluttes, hvis den studerende har gennemført et virksomhedsforløb og efterfølgende skrevet en afsluttende opgave/special, som er placeret til sidst i det samlede uddannelsesforløb.

Uddannelsen er kendetegnet ved, at den studerende starter med en periode som fuldtidsstuderende på 1-2 semestre. I forlængelse heraf fortsætter den studerende i et virksomhedsforløb, hvorefter uddannelsen afsluttes med en større opgave.

Eksempler på EKV-modeller

Kandidatudvalget har drøftet en række forskellige EKV-modeller. De opstillede modeller for uddannelsestypen illustrerer en række mulige kombinationer af fuldtidsuddannelse og virksomhedsforløb, ligesom indholdet i virksomhedsforløbet varierer.

Kandidatudvalget har i drøftelserne haft fokus på, at de forskellige typer virksomhedsforløb understøtter den studerendes faglige progression samt, at virksomhedsforløbene understøttes med forskningsbaseret undervisning og/eller vejledning.

For alle de drøftede modeller har Kandidatudvalget været optaget af, at de tilrettelægges på en måde, så de studerende kan være sikre på at kunne afslutte uddannelsen, hvis de mister deres beskæftigelse undervejs i virksomhedsforløbet.

Studerende som optages på en EKV vil være omfattet af et beskæftigelseskrav. For at vise de studerendes samlede arbejdsbelastning vises en sammenstilling af beskæftigelseskrav og studietid.

Arbejdsbelastningen for den studerende varierer i de drøftede modeller. Arbejdsbelastningen er højere i de modeller, hvor uddannelsen indeholder flere ECTS og på den måde strækker sig over længere tid. Der er således en afvejning mellem længden på uddannelsen og de studerendes arbejdsbelastning under deres virksomhedsforløb.

Kandidatudvalget har drøftet EKV-modeller normeret til 75, 90 og 120 ECTS. I alle opstillede modeller starter den studerende med 1-2 semestre som fuldtidsstuderende.

Model A: Kandidatuddannelse med lønnet praktik (120 ECTS)

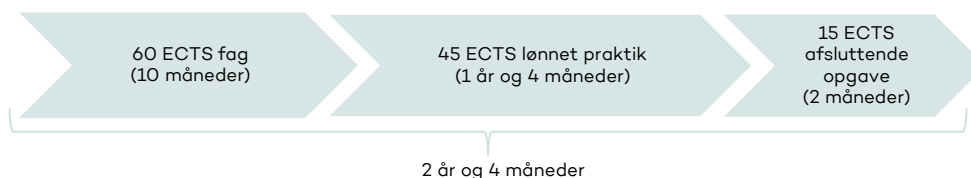
Modellen er kendetegnet ved, at den studerende på det første studieår gennemfører 60 ECTS som fuldtidsstuderende. Andet studieår består af lønnet praktik uden SU hos en arbejdsgiver (45 ECTS) samt en afsluttende opgave på 15 ECTS, jf. figur 5.

Den studerende har som udgangspunkt ikke en vejleder eller anden tilknytning til universitetet under det lønnede praktikforløb. Universitetet modtager derfor ikke taxameter i perioden.

Hvis den studerende ikke finder en praktikplads, vil vedkommende træde ud på arbejdsmarkedet med en 75 ECTS-kandidatgrad eller – under hensyntagen til den samlede omlægningsprocent – kunne falde tilbage på en 120 ECTS-kandidatuddannelse.

Figur 5

Model A: Eksempel på kandidatuddannelse med lønnet praktik⁴

Der lægges til grund, at der er tale om et lønnet praktikforløb, hvor den studerende arbejder fuld tid, og hvor der ikke er forudsat sideløbende undervisning, vejledning eller opgaveskrivning. Sådanne ordninger eksisterer primært på uddannelser, hvor man uddannes til specifikke professioner som for eksempel pædagoguddannelsen. På universitetsområdet er der få eksempler på lønnet praktik.

Givet at det er forudsat i modellen, at praktikforløbet er uden sideløbende undervisning, vejledning eller opgaveskrivning, har Kandidatudvalget drøftet, at der er et muligt opmærksomhedspunkt i at sikre, at uddannelserne lever op til de akademiske krav, der er til kandidatuddannelser, jf. kvalifikationsrammen.

Kandidatudvalget har dertil drøftet, at en systematisk udbredelse af lønnet praktik på universitetsområdet forventeligt vil kræve, at der etableres helt nye og omfattende rammer for, at studerende kan få en praktikplads. Det kan for eksempel være gennem aftaler med store virksomheder og offentlige institutioner, ligesom der med fordel kan oprettes en jobbank eller lignende.

Model B: Kandidatuddannelse med erhvervs kandidatforløb (120 ECTS)

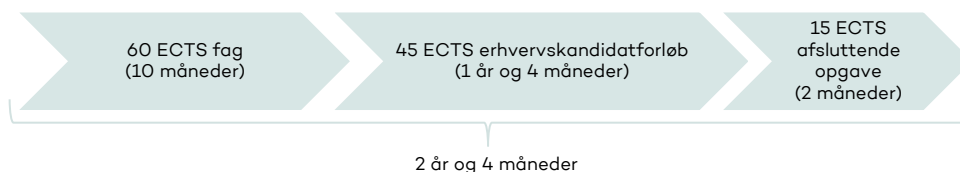
Modellen er kendetegnet ved, at den studerende på det første studieår gennemfører 60 ECTS som fuldtidsstuderende. Herefter starter den studerende i et virksomhedsforløb med fagelementer svarende til 45 ECTS på erhvervs kandidatlignede vilkår – det vil sige som deltidsstuderende, dog med en sideløbende gennemsnitlig beskæftigelse på 37 timer ugentligt – svarende til fuldtid. Uddannelsen afsluttes med en opgave på 15 ECTS, jf. figur 6.

Hvis den studerende ikke finder en arbejdsplads, hvor virksomhedsforløbet kan gennemføres, vil vedkommende træde ud på arbejdsmarkedet med en 75 ECTS-kandidatgrad eller – under hensyntagen til den samlede omlægningsprocent – kunne falde tilbage på en 120 ECTS-kandidatuddannelse.

⁴ For at reducere kompleksiteten er det i model A-C antaget, at elementet på 45 ECTS bestående af lønnet praktik/erhvervs kandidatforløb/virksomhedsforløb tager 1 år og 4 måneder. Et lønnet praktikforløb på 45 ECTS, hvor den studerende ikke har tilknytning til universitetet undervejs, vil dog forventeligt kunne gennemføres på kortere tid (ca. 9 måneder, hvis det antages, at fuld beskæftigelse svarer til fuld ECTS-belastning), mens et erhvervs kandidat- eller virksomhedsforløb forventeligt vil tage længere tid, fordi den studerende er deltidsstuderende og i beskæftigelse parallelt.

Figur 6

Model B: Eksempel på kandidatuddannelse med erhvervskandidatforløb

Kandidatudvalget har blandt andet drøftet, at virksomhedsforløbet på erhvervskandidatliggende vilkår kan understøtte, at der er et reelt læringsudbytte og en tilknytning til universitetet for den studerende undervejs i uddannelsen.

Kandidatudvalget har dertil drøftet, at et opmærksomhedspunkt ved modellen er, at den studerende vil have en meget høj samlet arbejdsbelastning. Beskæftigelseskravet i den integrerede model vil således være højt sideløbende med mellem 22-24 timers studietid om ugen, jf. tabel 1.

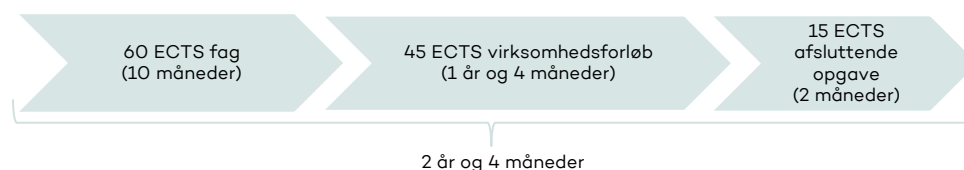
Model C: Kandidatuddannelse med forløb i virksomhed (120 ECTS)

Modellen er kendetegnet ved, at den studerende på det første studieår gennemfører 60 ECTS som fuldtidsstuderende. Andet studieår består af et forløb i lønnet praktik under vilkår, der ligner dem, som et projektorienteret forløb i dag gennemføres under – dog med forventning om, at den studerende indgår på fuld tid i normeringen i perioden og lønnes af virksomheden. Det betyder, at den studerende ikke modtager SU i perioden. Uddannelsen afsluttes med en afsluttende opgave på 15 ECTS, jf. figur 7.

Hvis den studerende ikke finder en arbejdsplads, vil vedkommende træde ud på arbejdsmarkedet med en 75 ECTS-kandidatgrad eller – under hensyntagen til den samlede omlægningsprocent – kunne falde tilbage på en 120 ECTS-kandidatuddannelse.

Figur 7

Model C: Eksempel på kandidatuddannelse med forløb i virksomhed

Der er i modellen lagt til grund, at universitetet skal understøtte, at den studerende under virksomhedsforløbet lever op til målene for læringsudbyttet, for eksempel ved sideløbende undervisning, vejledning og/eller opgaveskrivning. Universiteterne vil derfor modtage taxameter under virksomhedsforløbet. Kandidatudvalget har drøftet, at det således er en fordel ved modellen, at den studerende forventeligt vil få et større læringsudbytte og en tilknytning til universitetet undervejs i uddannelsen.

Kandidatudvalget har, ligesom under model A, drøftet, at en systematisk udbredelse af virksomhedsforløbsordningen forventeligt vil kræve, at der etableres nye, omfattende rammer for de studerende i forhold til at finde arbejdspladser, som kan indgå i et virksomhedsforløb.

Kandidatudvalget har drøftet, at et opmærksomhedspunkt ved modellen er, at den studerende vil have en meget høj samlet arbejdsbelastning, jf. tabel 1.

Model D: Kandidatuddannelse med afsluttende virksomhedsspeciale (120 ECTS)

Modellen er kendetegnet ved, at den studerende gennemfører 60 ECTS som fuldtidsstuderende. Den studerende kan herefter indgå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb, der gennemføres på erhvervs kandidatvilkår med beskæftigelse sideløbende med et læringsforløb på universitetet (undervisning/vejledning/opgaveskrivning) svarende til 30 ECTS. Uddannelsen afsluttes med et virksomhedsspeciale på 30 ECTS skrevet sideløbende med fortsat ansættelse i virksomheden over to semestre. Universiteterne vil derfor modtage taxameter igennem hele forløbet, jf. figur 8.

Hvis den studerende ikke finder en arbejdsplads, hvor virksomhedsforløbet kan gennemføres, vil vedkommende i stedet træde ud på arbejdsmarkedet med en 75 ECTS-kandidatgrad. Såfremt et universitet ikke udbyder kandidatuddannelser på 75 ECTS, vil universitetet tilsvarende skulle sikre, at den studerende kan gennemføre en anden kandidatuddannelse, herunder evt. en kandidatuddannelse på 120 ECTS.

Figur 8

Model D: Eksempel på kandidatuddannelse med virksomhedsspeciale

Kandidatudvalget har drøftet, at en fordel ved modellen er, at den studerende under hele forløbet har løbende kontakt til sit uddannelsessted, som også har et ansvar for den studerendes læring undervejs i forløbet. Dertil har Kandidatudvalget drøftet, at det er en fordel ved modellen, at den studerende afslutter sin uddannelse med et speciale på 30 ECTS, der giver den studerende mulighed for fordybelse i sit fagområde.

Kandidatudvalget har drøftet, at et opmærksomhedspunkt ved modellen er, at den studerende vil have en meget høj samlet arbejdsbelastning, jf. tabel 1.

Model E: Kandidatuddannelse med virksomhedselement (120 ECTS)

Modellen er kendetegnet ved, at den studerende gennemfører 45 ECTS som fuldtidsstuderende over halvandet semester. Den studerende kan herefter indgå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb, der gennemføres som beskæftigelse i en virksomhed sideløbende med et læringsforløb på universitetet (undervisning/vejledning/opgaveskrivning) svarende til 45 ECTS. Uddannelsen afsluttes med et virksomhedsspeciale på 30 ECTS skrevet sideløbende med fortsat ansættelse i virksomheden, jf. figur 9.

Hvis den studerende ikke kan indgå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb, skal der tages stilling til, hvordan den studerende i så fald afslutter sin uddannelse, da den studerende kun vil have gennemført 45 ECTS. En mulighed er, at den studerende kan overgå til en 75 ECTS-kandidatuddannelse.

Figur 9

Model E: Eksempel på EKV på 120 ECTS med virksomhedselement på 75 ECTS

Kandidatudvalget har drøftet, hvorvidt det er en udfordring, at den studerende er fuldtidsstuderende i kortere tid. Kandidatudvalget har dertil drøftet, at et opmærksomhedspunkt ved modellen er, at den studerende vil have en forholdsvis høj samlet arbejdsbelastning.

Model F og G: Kandidatuddannelse med virksomhedselement (90 ECTS)

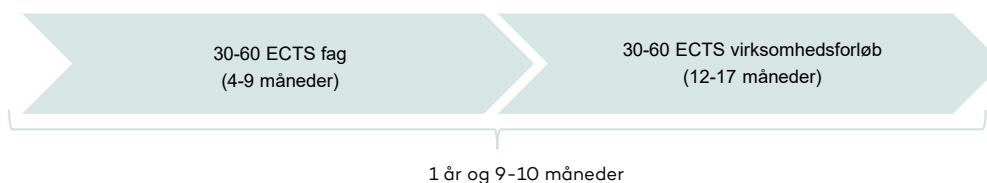
Modellerne er kendetegnede ved, at den studerende gennemfører 30-60 ECTS som fuldtidsstuderende. Den studerende kan herefter indgå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb, der gennemføres som beskæftigelse i en virksomhed sideløbende et læringsforløb på universitetet (undervisning/vejledning/opgaveskrivning) svarende til 15-30 ECTS. Uddannelsen afsluttes med et virksomhedsspeciale på 15-30 ECTS skrevet sideløbende med fortsat ansættelse i virksomheden, jf. figur 10.

I model F tilrettelægges et virksomhedselement på 30 ECTS over 1 år, svarende til 15 ECTS pr. semester, mens virksomhedselementet på 60 ECTS i model G tilrettelægges over 1,5 år, svarende til 20 ECTS pr. semester.

Hvis den studerende ikke kan indgå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb, kan uddannelsen i stedet afsluttes med obligatoriske fag på i alt 0-30 ECTS og en 15 ECTS-opgave, så kandidatuddannelsen i alt udgøres af 75 ECTS.

Figur 10

Model F og G: Eksempel på EKV på 90 ECTS med virksomhedselement på 30-60 ECTS

Kandidatudvalget har drøftet, at det lavere antal ECTS i modellerne gør, at den samlede arbejdsbelastning for den studerende bliver mindre. Beskæftigelseskravet i model G vil dog stadig være 24-26 timer om ugen sideløbende med mellem 26-28 timers studietid om ugen, jf. tabel 1.

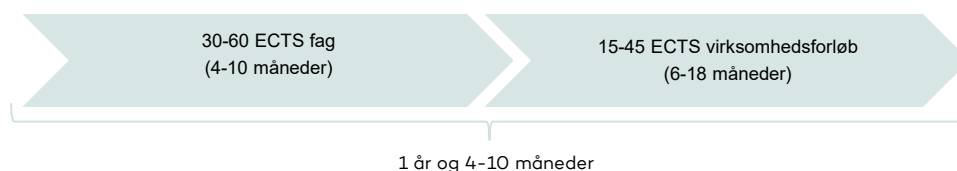
Model H og I: Kandidatuddannelse med virksomhedselement (75 ECTS)

Modellerne er kendetegnede ved, at de studerende gennemfører 30-60 ECTS som fuldtidsstuderende. Den studerende kan herefter indgå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb. Indholdet i virksomhedsforløbet kan være fleksibelt ift. tilrettelæggelse og indhold. Det betyder, at der både kan være et læringselement på universitetet undervejs – på erhvervskandidatlignende vilkår – eller et forløb, som lægger sig tættere op ad et projektorienterede forløb. Uddannelsen kan afsluttes med et virksomhedsspecial på 15-30 ECTS i samarbejde med virksomheden, jf. figur 11.

I begge modeller tilrettelægges virksomhedsforløbet med 15 ECTS pr. semester. I model H tilrettelægges 45 ECTS således over 3 semestre, mens det tilrettelægges over 1 semester i model I.

Figur 11

Model H og I: Eksempel på EKV på 75 ECTS med virksomhedselement på 15-45 ECTS

Kandidatudvalget har drøftet, at modellerne har en lavere samlet arbejdsbelastning sammenlignet med model B-G, jf. tabel 1. Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende finder dog, at det er en udfordring, at uddannelsen strækker sig over 75 ECTS frem for 120 ECTS.

Det er i tabel 1 søgt at lave en illustrativ sammenligning af den samlede arbejdsbelastning i de behandlede EKV-modeller. I tabellen sammenlignes arbejdsbelastningen for studerende på en EKV-uddannelse med arbejdsbelastningen for en fuldtidsstuderende med et studiejob på hhv. 10 og 15 timer om ugen. Disse tal er valgt, da kandidatstuderende med studiejob gennemsnitligt arbejder 15 timer om ugen ved siden af studiet, mens den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid for alle kandidatstuderende (det vil sige både dem med og uden et studiejob) er 10 timer om ugen.

Det bemærkes, at et studiejob er et frivilligt valg, som den studerende tager i sin fritid, og at beskæftigelse ikke er en faglig baseret forudsætning for at gennemføre uddannelse, som tilfældet er på erhvervskandidatordningen. Formandskabet har imidlertid fundet det relevant at medtage sammenligningen med henblik på illustrativt at kunne vise, hvor høj en samlet arbejdsbelastning, der er tale om i de forskellige modeller.

Tabel 1

Samlet beregnet arbejdsbelastning i de illustrerede EKV-modeller

	Studiebelastning	Studiejob / beskæftigelseskrav	Samlet arbejdsbelastning
Model A	0	37	37
Model B	22-24	37	59-61
Model C	22-24	37	59-61
Model D	26-28	31-33	57-61
Model E	26-28	29-31	55-59
Model F	19-21	29-31	48-52
Model G	26-28	24-26	50-54
Model H	19-21	24-26	43-47
Model I	19-21	24-26	43-47
Fuldtidsstuderende med studiejob	36-44	15	51-59
Alle fuldtidsstude- rende	36-44	10	46-54

Anm.: Arbejdsbelastningen for studerende på EKV-uddannelserne sammenlignes med arbejdsbelastningen for hhv. en fuldtidsstuderende med et studiejob på 15 timer om ugen og alle fuldtidsstuderende, det vil sige både dem med et studiejob og dem uden et studiejob. Det bemærkes hertil, at et studiejob er et frivilligt valg for den studerende, mens det på en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb er en faglig baseret forudsætning for at gennemføre kandidatuddannelsen. De studerendes gennemsnitlige arbejdsbelastning under studiejob bygger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Udvalgets foreløbige vurdering af EKV-modellerne

Kandidatudvalget finder, at de drøftede modeller for en EKV indeholder potentiale i forhold til at kombinere perioder med fuldtidsstudie og virksomhedsforløb. I model A-E betyder uddannelsens længde (120 ECTS), at den studerende har mulighed for at fordybe sig både i sit læringsforløb på universitetet og i sit virksomhedsforløb. Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende finder det dertil positivt, at uddannelsen i model D og E kan afsluttes med et speciale på 30 ECTS frem for en afsluttende opgave på 15 ECTS. Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende finder samtidig, at model B-E indeholder en for høj arbejdsbelastning for den studerende.

Kandidatudvalget har endvidere drøftet, at den studerende i modellerne A-D har to semestre på uddannelsen som fuldtidsstuderende, hvilket giver mulighed for at skabe en grundfaglighed, som kan ruste vedkommende til virksomhedsforløbet. Modellerne giver samtidig mulighed for, at internationale studerende vil have et år til at komme på plads i et nyt land, lære den danske uddannelseskultur at kende og opnå en aftale med en virksomhed om et virksomhedsforløb.

For model F-G finder Kandidatudvalget det positivt, at den samlede arbejdsbelastning for den studerende er lavere. Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende finder dog, at der fortsat er tale om en for høj samlet arbejdsbelastning. Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende mener desuden, at det er et opmærksomhedspunkt ved modellerne, at de indeholder færre ECTS end model A-E givet, at uddannelsen både skal indeholde en periode med fuldtidsstudie og et virksomheds-element.

For model H-I finder Kandidatudvalget det positivt, at modellerne indeholder en lavere samlet arbejdsbelastning for den studerende sammenlignet med de øvrige modeller. Dog finder universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende, at det er et opmærksomhedspunkt, at modellerne indeholder færrest ECTS sammenlignet med de øvrige drøftede modeller.

Boks 6

Kandidatudvalgets foreløbige overvejelser – erhvervsrettet kandidat med virksomhedsforløb

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Kandidatudvalget ser potentialer i en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb (EKV), herunder i form af en tættere kobling til arbejdsmarkedet og kombination af teori og praksis for den studerende.
- Kandidatudvalget finder, at det for nogle studerende kan være attraktivt at være under uddannelse og sideløbende beskæftigelse i en kortere periode sammenlignet med en ny, fleksibel erhvervs-kandidat (EKA).
- Kandidatudvalget mener ikke, at man som studerende på en kandidatuddannelse skal have ECTS for beskæftigelse uden tilknytning til universitetet.
- Kandidatudvalget vil frem mod den endelige afrapportering arbejde videre med, hvordan en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb kan tilrettelægges.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF finder, at ingen af de drøftede EKV-modeller vil være for-svarlige grundet den studerendes samlede arbejdsbelastning.
- Formanden, næstformanden samt styrelses- og vicedirektøren i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen bemærker, at Kandidatudvalget foreløbigt har arbejdet med 9 forskellige modeller for en mulig EKV, der varierer i tilrettelæggelse, ECTS og samlet arbejdsbelastning, inden for de rammer, som er givet i den politiske aftale.
- Formanden, næstformanden samt styrelses- og vicedirektøren i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen bemærker, at en EKV på 75 ECTS med lavere belastning kan være relevant for nogle, mens en EKV på 120 ECTS med højere belastning ikke kan udelukkes at være relevant og attraktiv for andre. Samlet set finder de pågældende udvalgsmedlemmer, at en EKV-model på 90 ECTS balancerer hensynene bedst.
- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF bakker ikke op om en EKV-model på 90 ECTS, idet de pågældende udvalgsmedlemmer vurderer, at den vil gøre det samlede uddannelses-landskab mere komplekst.

2.4 Nye efter- og videreuddannelsesmuligheder

Ud over Kandidatudvalgets arbejde med at udforme det nye kandidatlandskab har udvalget fået til opgave at konkretisere, hvilke uddannelses tilbud der skal udvikles til uddannede fra 75 ECTS-kandidatuddannelser med henblik på at skabe bedre rammer for livslang læring på universiteterne.

Det kan både være tale om efter- og videreuddannelses tilbud til kandidater, som ønsker at videreudanne sig inden for eget arbejdsområde og i forlængelse af deres tidligere uddannelse, ligesom det kan være efter- og videreuddannelsesforløb med fokus på sporskifte for kandidater, der ønsker yderligere kompetenceudvikling.

Alle typer kandidatuddannelser på 75 ECTS – herunder erhvervskandidatuddannelser – giver, som følge af den politiske aftale, dimittender flere og bedre muligheder for videreuddannelse i løbet af arbejdslivet. Kandidatudvalget har indledningsvist særligt berørt tre veje til bedre muligheder for efter- og videreuddannelse for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.

De nye efter- og videreuddannelsesmuligheder vil være mere indgående beskrevet i udvalgets endelige afrapportering.

Fag, moduler og særlige kandidatforløb for dimittender med en kandidatuddannelse på 75 ECTS

Kandidatudvalget finder det overordnet særdeles relevant, at den politiske aftale giver mulighed for, at dimittender fra kandidatuddannelser og erhvervskandidatuddannelser på 75 ECTS kan vende tilbage til universitetet og tage fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb på erhvervskandidatvilkår i løbet af deres arbejdsliv.

Kandidatudvalget finder det samtidig positivt, at efter- og videreuddannelse, som tages på erhvervskandidatlignende vilkår, vil være uden deltagerbetaling for den studerende, og at universiteterne vil modtage en forhøjet takst.

Udvalget har desuden drøftet, at der er interessante perspektiver i, at dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, som gennemfører efter- og videreuddannelsesaktiviteter på universiteterne svarerende til 45 ECTS, vil have mulighed for at få et særligt kandidattillægsbevis. Udvalget vil drøfte et sådant kandidattillægsbevis mere indgående frem mod den endelige afrapportering.

Kandidatudvalget finder det endvidere positivt, at der er tale om fag, moduler og kandidatforløb, der kan tages over hele dimittendens arbejdsliv, og at der ikke i den politiske aftale er en begrænsning på, hvor tidligt eller hvor sent i arbejdslivet, efter- og videreuddannelsesaktiviteten kan ligge samt hvor mange ECTS, der kan gennemføres. Udvalget ser potentiale i kortere fag- og modulforløb, som vil kunne gennemføres over en længere årrække. Samtidig lægger udvalget vægt på, at fag- og modulforløb kan tilrettelægges fleksibelt sådan, at det bedst passer ind i behovene hos den studerende, universitetet og arbejdspladsen. Det kan for eksempel være gennem perioder med mere intensiv studieaktivitet og mindre beskæftigelse, efterfulgt af perioder med mere intensiv beskæftigelse og mindre studieaktivitet.

I forbindelse med de nye videreuddannelsesmuligheder har Kandidatudvalget blandt andet drøftet form og indhold i de særlige kandidatforløb, som dimittender med en kandidatuddannelse på 75 ECTS, efter at de er kommet ud på arbejdsmarkedet, har mulighed for at bruge til at bygge videre på deres kandidatuddannelse med – og herved opnå et kandidattillægsbevis.

Kandidatudvalget noterer sig, at det er en forudsætning, at videreuddannelseselementerne tages på erhvervskandidatlignende vilkår, hvilket blandt andet indebærer, at dimittenden fra kandidatuddannelsen på 75 ECTS skal være i sideløbende beskæftigelse svarende til i gennemsnit 25 timer om ugen.

Muligheder i det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem

Kandidatudvalget finder det positivt, at dimittender fra alle typer kandidatuddannelser på 75 ECTS vil få forbedrede muligheder for livslang læring i det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem, idet deltagerbetalingen, som følge af den politiske aftale, sænkes markant.

Kandidatudvalget har indledningsvist drøftet perspektiverne i, at der både kan være tale om kurser, der udbydes på det gradsgivende universitet eller på andre uddannelsesinstitutioner, eksempelvis som enkeltfag, diplom- eller masterkurser.

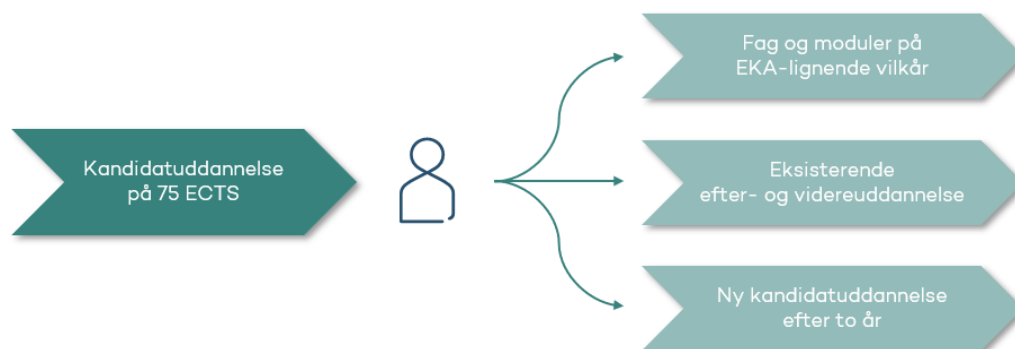
Ny kandidatuddannelse efter to år

Kandidatudvalget har noteret sig, at dimittender fra alle typer kandidatuddannelser på 75 ECTS efter to år vil kunne tage endnu en hel kandidatuddannelse på fuld tid i det omfang, der er ledige pladser på uddannelsen.

Kandidatudvalget finder det positivt, at dimittender fra alle typer 75 ECTS-kandidatuddannelser får mulighed for at tage en ny kandidatuddannelse. Det er imidlertid umiddelbart udvalgets opfattelse, at få dimittender vil gøre brug af denne mulighed.

Figur 12

Videreuddannelsesmuligheder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Boks 7**Kandidatudvalgets foreløbige anbefalinger – nye efter- og videreuddannelsesmuligheder og forløb**

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Der er potentiale i de nye efter- og videreuddannelsesmuligheder for dimittender fra 75 ECTS-kandidatuddannelser, herunder i forhold til at gøre kandidatuddannelserne på 75 ECTS attraktive for både studerende og arbejdsgivere. Potentialet ligger blandt andet i, at dimittenderne får gode muligheder for at uddanne sig senere i livet, hvor de bl.a. kan tilegne sig nyeste viden – eksempelvis på områder med teknologiske nybrud – eller søge videreuddannelse med henblik på sporskifte i deres arbejdsliv.
- Kandidatudvalget vil frem mod udvalgets endelige afrapportering fortsætte drøftelserne om, hvilke konkrete uddannelsestilbud der kan udvikles, samt en model for et kandidattillægsbevis.

3. Overvejelser om om-lægning af uddannelser

Forligspartierne bag *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* har givet Kandidatudvalget til opgave at komme med oplæg til den konkrete udformning af det nye kandidatuddannelseslandskab. Udvalget skal som led heri udarbejde en plan for bachelor- og kandidatuddannelserne på tværs af universiteterne. Planen forventes at indeholde et samlet sektorperspektiv samt overordnede institutionsplaner.

Kandidatudvalget har frem mod delafrapporteringen særligt fokuseret på at drøfte rammerne for de nye kandidatuddannelsesstyper for på den baggrund at kunne gøre sig en række indledende overvejelser om, hvilke uddannelsesområder og fag, der kan om-lægges til de nye uddannelsesstyper.

Med henblik på at der i den endelige afrapportering skal indgå overordnede institutionsplaner, har hver universitetsrektor som medlem af udvalget indmeldt en foreløbig grovskitse for omlægningen på det pågældende universitet. Grovskitserne har indledningsvis været drøftet i udvalget, som har konkluderet, at der vil være behov for et koordineringsarbejde imellem universiteterne, hvilket må forventes at strække sig flere år frem. Grovskitserne er i foråret 2024 opdateret på baggrund af den overordnede udmøntning af sektordimensioneringen, idet universiteternes fremtidige kandidatoptag dermed har kunnet estimeres.

I forbindelse med udvalgsarbejdet har der i forlængelse af de første indmeldte grovskitser været indledende drøftelser af, hvilke hensyn der er væsentlige i udformningen af det nye kandidatlandskab på de enkelte hovedområder.

Drøftelserne fortsætter frem mod udvalgets endelige afrapportering i oktober 2024 med henblik på, at udvalgets anbefalinger til koordineringsprincipper og hensyn for omlægningen af kandidatuddannelser kan indgå i den endelige afrapportering.

3.1 Rammer fastlagt i den politiske aftale

Det fremgår af Kandidatudvalgets kommissorium, at udvalget skal lægge til grund, at ca. 35 pct. af pladserne på humaniora, ca. 40 pct. på samfundsvidenskab, ca. 30 pct. på naturvidenskab, ca. 10 pct. på sundhedsvidenskab og ca. 15 pct. på teknik omlægges.

Det fremgår endvidere, at Kandidatudvalget – på baggrund af en konkret faglig vurdering – kan komme med anbefalinger til en omlægning inden for hovedområderne, der afviger fra det skitserede udgangspunkt, forudsat, at dette er foreneligt med de overordnede politiske ambitioner og den samlede omlægningsprocent på 30 pct.

Det fremgår dertil af Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark, at udgangspunktet for reformen er, at tilgangen til heltidskandidatuddannelserne på 120 ECTS eller mere fra 2032 maksimalt kan udgøre 70 pct. af den samlede tilgang til kandidatuddannelserne.

Det fremgår endvidere af Kandidatudvalgets kommissorium, at udvalget skal tage højde for, at der på områder med behov for højt specialiseret arbejdskraft fortsat udbydes kandidatuddannelser på 2 studieår eller mere. Det kan være fagområder, der i høj grad uddanner til jobfunktioner, hvor dimittender efter endt uddannelse skal arbejde i højt specialiserede job eller forske. Kandidatudvalget skal ligeledes tage højde for, at nogle uddannelser skal leve op til specifikke faglige forudsætninger for, at dimittenderne kan udøve specifikke erhverv – eksempelvis autorisationsuddannelser og uddannelser, der er en forudsætning for at kunne varetage bestemte lovregulerede erhverv.

Kandidatudvalget skal i omlægningen af kandidatuddannelserne herudover særligt overveje hensynet til eksempelvis små fagområder og de tilknyttede forskningsmiljøer. Udvalget forventes samtidig at tage hensyn til, at der fremover er en fornuftig arbejdsdeling mellem universiteternes udbud af forskellige kandidatuddannelser på tværs af landet, herunder at de enkelte universiteters faglige styrkepositioner understøttes, at der sikres en høj faglig kvalitet på alle uddannelser samt, at der fortsat er gode muligheder for at tage en kandidatuddannelse i alle dele af Danmark, herunder uden for de største byer.

Kandidatudvalget skal desuden vurdere, hvordan det bedst sikres, at det nye kandidatlandskab bliver gennemskueligt og ikke skaber en u hensigtsmæssig konkurrence blandt de studerende om optagelse til kandidatuddannelserne.

Kandidatudvalget skal i udgangspunktet basere sit oplæg på, at omlægningen af kandidatuddannelser i udgangspunktet sker på en måde, så hele uddannelser samt beslægtede uddannelser omlægges til nye kandidatuddannelser. Kandidatudvalget skal dog samtidig vurdere, om en række store uddannelser/uddannelsesområder med fordel kan omlægges til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS, hvis der kan sandsynliggøres en efterspørgsel fra arbejdsmarkedet herpå. Det kan eksempelvis være uddannelser, der i dag uddanner til et relativt bredt arbejdsmarked, hvor to parallelle uddannelser giver mulighed for en tydeligere toning/fagretning.

3.2 Foreløbige overvejelser om tværgående hensyn ved omlægning af uddannelsesområde

Kandidatudvalget har indledningsvis drøftet, hvilke uddannelsesområder der kan omlægges til de nye typer af kandidatuddannelser. Kandidatudvalget har på nuværende tidspunkt ikke drøftet enkeltuddannelser, ligesom udvalget ikke har forholdt sig til den specifikke tilrettelæggelse af udbud på de enkelte universiteter.

Som nævnt har Kandidatudvalgets drøftelser været understøttet af, at hver universitetsrektor som medlem af udvalget har indmeldt en foreløbig grovskitse til omlægning af kandidatuddannelser. Indmeldingerne har foreløbigt været på et overordnet niveau. Processen herfor er beskrevet i boks 8.

Kandidatudvalgets foreløbige drøftelser om kandidatlandskabet har centreret sig om, hvordan omlægningen af kandidatuddannelserne kan ske på en måde, så det nye kandidatlandskab både bliver gennemskueligt, at der ikke opstår uhensigtsmæssig konkurrence blandt de studerende, og at der samtidig fortsat er en betydelig fleksibilitet i uddannelsesrettelæggelsen hos det enkelte universitet. Udvalget har i sine drøftelser lagt vægt på, at der skal være plads til variation på tværs af institutionerne for at kunne tage de nødvendige geografiske-, institutionelle- og faglige hensyn.

Udvalget har dog som nævnt været enige om, at der vil være behov for et omfattende koordineringsarbejde mellem universiteterne, herunder på de forskellige hovedområder, med henblik på at understøtte et overskueligt uddannelseslandskab.

Udvalget har endvidere lagt vægt på, at arbejdet med at udvikle og udbyde de konkrete uddannelser efterfølgende vil foregå på de enkelte universiteter sådan, at de faglige miljøer, de studerende og de pågældende universiteters aftagere kan involveres i arbejdet. De foreløbige institutionsplaner vil i denne proces udgøre et vigtigt element. Det vil dog i sidste ende være det enkelte universitet og de underliggende faglige miljøer på institutionerne, der implementerer universitetsreformen, uddannelsesomlægningen og det nye kandidatlandskab på det enkelte universitet.

Boks 8**Proces – foreløbige grovskitser til omlægning af kandidatuddannelser**

Hver universitetsrektor er – som medlem af Kandidatudvalget – blevet bedt om at indmelde foreløbige grovskitser for omlægningen af kandidatuddannelser på sit universitet.

Kandidatudvalgets sekretariatet har til brug for grovskitserne udarbejdet et excel-baseret hjælpeværktøj, som angiver et måltal for antallet af kandidatuddannelsespladser på 120-180 ECTS, der skal omlægges som følge af den politiske aftale.

Måltallet er beregnet på baggrund af den forventede tilgang af studerende på hvert universitet på de enkelte kandidatuddannelser. Universitetsrektorerne har på den baggrund haft mulighed for at angive på hvilke uddannelser eller grupper af uddannelser, det overvejes at reducere tilgangen af studerende for at realisere kandidatuddannelsen og tilsvarende, hvor de overvejer at etablere nye typer af kandidatuddannelser, dvs. hvor der kan være en ambition om at øge tilgangen af studerende. I det omfang der er indmeldt etablering af nye uddannelsespladser på 2-årige kandidatuddannelser, forudsættes en tilsvarende lavere tilgang af studerende på andre 2-årige kandidatuddannelser, da det samlede antal studerende på 2-årige kandidatuddannelser ikke må overstige måltallet.

Som led i arbejdet med grovskitserne har hver universitetsrektor arbejdet med foreløbige grupperinger af uddannelser, herunder på hovedområdeniveau. Dette med henblik på at kunne foretage en indledende vurdering af, hvilke uddannelser der kan omlægges til nye typer af kandidatuddannelser. Grovskitserne er på nuværende tidspunkt individuelle for hvert universitet, da de er udarbejdet med udgangspunkt i universiteternes unikke uddannelsesportefølje. Universiteterne har generelt valgt at indmelde på hovedområdeniveau.

Universitetsrektorerne har præsenteret deres grovskitser i udvalget i februar 2024. Der har parallelt været en indledende dialog universiteterne imellem med henblik på overordnet at afsøge, på hvilke områder omlægning af kandidatuddannelser kan ske ensartet samt på en måde, som giver et balanceret udbud på tværs af landet.

Grovskitserne er opdateret forud for udvalgets delafrapportering, idet universitetsforligskredsen i april traf beslutning om den overordnede udmøntning af sektordimensioneringen mellem universiteterne, hvilket påvirker det estimerede fremtidige kandidatoptag.

Kandidatudvalget vil frem mod udvalgets endelige afrapportering arbejde videre med koordineringen af omlægningen på tværs af universiteterne. Det omfattende koordineringsarbejde mellem universiteterne må imidlertid forventes at skulle ske i flere år frem.

Det fremgår af Kandidatudvalgets kommissorium, at udvalget skal basere sit oplæg på, at omlægningen af kandidatuddannelser i udgangspunktet sker, så hele uddannelser samt beslægtede uddannelser omlægges. Dertil skal udvalget vurdere, om en række store uddannelser/uddannelsesområder med fordel kan omlægges til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS.

Kandidatudvalget har på den baggrund drøftet muligheden for flere spor på udvalgte kandidatuddannelser. Flere universitetsrektorer har i drøftelserne fremført, at det vil være hensigtsmæssigt at omlægge en række større og mindre uddannelser til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS, herunder heltidsuddannelser og erhvervsuddannelser. Dette gør sig ikke mindst gældende for de gymnasierettede uddannelser, jf. afsnit 3.2.2. Tilsvarende gør det sig gældende for større uddannelser, hvor en række argumenter taler for at udbyde forskellige faglige profiler inden for samme fagområde. Derudover finder universitetsrektorerne, at der er potentiale for variation inden for forskellige fagområder i forhold til graden af specialisering.

Kandidatudvalget har i den forbindelse drøftet hensynet til, at der ikke opstår unødige konkurrence mellem studerende på sammenlignelige uddannelser. Samtidig har flere universitetsrektorer fremført, at det kan være hensigtsmæssigt, at også små uddannelser udbydes som flere forskellige kandidattyper.

Repræsentanterne for de studerende har omvendt fremført, at dobbeltudbud af samme kandidatuddannelser på både 75 ECTS og 120 ECTS kan medføre en risiko for A- og B-hold samt et mere et usammenhængende kandidatlandskab. Studenterrepræsentanterne anerkender dog, at dobbeltudbud, hvor hvert spor har en distinkt faglig profil, kan være en nødvendighed på de allerstørste og bredeste kandidatuddannelser.

I drøftelserne har formanden og næstformanden, enkelte universitetsrektorer samt studenterrepræsentanterne fremført, at der forventeligt vil være behov for relativt klare rammer for, hvornår en uddannelse kan have flere spor. Omvendt har enkelte universitetsrektorer fremført, at konkurrencehensynet bedst varetages ved, at alle universiteter får samme mulighed for efter eget valg at udbyde flere spor på alle uddannelser under respekt for de politisk fastsatte omlægningsprocenter for hvert hovedområde.

Kandidatudvalget vil i forlængelse heraf arbejde videre med, hvordan en omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS kan ske på en ensartet måde på tværs af universiteterne, herunder afsøge muligheden for fleksibel tilrettelæggelse på det enkelte universitet.

I samme forbindelse har Kandidatudvalget drøftet udvælgelseskriterier, herunder at disse ikke udelukkende baseres på karakterer. Drøftelserne om udvælgelseskriterier fortsætter frem mod udvalgets endelige afrapportering.

3.2.1. Overvejelser om uddannelser, der undtages omlægning

I Forligstillæg om et kommissorium for et nyt Kandidatudvalg er det præciseret, at Kandidatudvalget skal tage højde for, at nogle uddannelser skal leve op til specifikke faglige forudsætninger for, at dimittenderne kan udøve specifikke erhverv. Det gælder eksempelvis autorisationsuddannelser samt uddannelser, der er en forudsætning for at kunne varetage bestemte lovregulerede erhverv.

Af tabel 2 fremgår en oversigt over uddannelser, der i dag er autorisationsgivende. Kandidatudvalget har i sit arbejde lagt til grund, at disse uddannelser undtages omlægning. Det bemærkes, at dimittender fra nogle uddannelser i forlængelse af kandidatgraden kan opnå autorisation til et lovreguleret erhverv, hvilket som regel vil være i forlængelse af yderligere uddannelsesforløb. Dette gælder eksempelvis jura, hvor dimittender kan

opnå beskikkelse som advokat. Disse er ikke omfattet af undtagelse fra omlægningen, da der ikke er en direkte kobling mellem opnåelsen af kandidatgrad og autorisation.

Tabel 2

Autorisationsgivende uddannelser, der er undtaget omlægning

Lovreguleret erhverv	Uddannelse
Dyrlæge	Veterinærmedicin
Farmaceut	Farmaci
Kiropraktor	Klinisk biomekanik
Læge	Medicin
Tandlæge	Odontologi

3.2.2. Overvejelser om gymnasierettede uddannelser

Kandidatudvalget har fået til opgave at forholde sig til, hvilke hensyn der skal gøres gældende for de uddannelser, som uddanner lærere til de gymnasiale uddannelser.

Pladserne på de gymnasierettede uddannelser på humaniora og naturvidenskab udgør således henholdsvis ca. 30 og ca. 40 pct. af pladserne på hovedområderne i dag.

Der er blevet drøftet tre scenarier i udvalget:

1. En fuld omlægning af de gymnasierettede uddannelser.
2. En delvis omlægning af de gymnasierettede uddannelser.
3. En fuld undtagelse af de gymnasierettede uddannelser.

For at understøtte drøftelserne har Kandidatudvalget valgt at nedsætte en underarbejdsgruppe, som har fået til opgave at beskrive og belyse fordele og ulemper ved en delvis og en fuld omlægning af de gymnasierettede uddannelser. Underarbejdsgruppen har ikke fået til opgave at belyse fordele og ulemper ved en fuld undtagelse af de gymnasierettede uddannelser, da dette scenarie ikke vil medføre ændringer af de gymnasierettede uddannelser.

Underarbejdsgruppens overvejelser

Underarbejdsgruppen har bestået af repræsentanter på dekan- eller prodekanniveau fra de universiteter, som har eller har haft gymnasierettede uddannelse; Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Roskilde Universitet og Syddansk Universitet. Derudover har underarbejdsgruppen bestået af repræsentanter fra Danske Studerendes Fællesråd, Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Underarbejdsgruppen har i arbejdet fået input fra interessenter på gymnasieområdet, herunder Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier, Gymnasieskoler-nes Lærereforening samt Danske HF og VUC.

Scenarie 1: En fuld omlægning af de gymnasierettede uddannelser

Underarbejdsgruppen har drøftet muligheden for en fuld omlægning af de gymnasierettede uddannelser til enten kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervs kandidatuddannelser eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb.

En fuld omlægning af alle gymnasierettede uddannelser vil umiddelbart betyde, at der på naturvidenskab på KU, AU og SDU samt på humaniora på KU opnås en højere om-lægningsprocent end de procentsatser for hovedområderne, der er skitseret i udvalgets kommissorium.

Underarbejdsgruppen har drøftet, om en omlægning af de gymnasierettede kandidatuddannelser vil have en negativ effekt på den faglige tyngde i gymnasieskolen. En omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS vil betyde, at omfanget af de studerendes centrale fag vil være mindre. En omlægning til fleksible erhvervs kandidater eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb vil betyde, at studerende vil skulle undervise i gymnasieskolen uden en færdig kandidatuddannelse, ligesom der kan gå længere tid, før de vil kunne læse deres pædagogikum.

Underarbejdsgruppen har drøftet, at der vil være en række praktiske udfordringer med en omlægning til enten fleksible erhvervs kandidater eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb. Studerende kan være ansat på et gymnasium, der ligger langt fra deres uddannelsessted, og derfor skulle rejse langt mellem uddannelse og arbejde. Dertil har det været drøftet i underarbejdsgruppen, at en udfordring med fleksible erhvervs kandidater og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, at de forudsætter, at gymnasierne kan oprette deltidsstillinger med den konkrete fagkombination, som den studerende læser. Det kan specielt være udfordrende for mindre gymnasier uden for de større byer.

Scenarie 2: En delvis omlægning af de gymnasierettede uddannelser

Underarbejdsgruppen har drøftet to modeller, hvor en andel af pladserne på de nuværende gymnasierettede uddannelser undtages omlægning. Udgangspunktet i begge modeller er, at gymnasielærere ligesom i dag skal læse en to-fags-kandidatuddannelse på 120 ECTS.

Den delvise omlægning af de gymnasierettede uddannelser kan ske ved, at universiteterne har mulighed for at opsplitte nuværende gymnasierettede kandidatuddannelser i to uddannelser; en ikke-gymnasierettet og en gymnasierettet kandidatuddannelse. Den gymnasierettede kandidatuddannelse vil fortsat være 120 ECTS, mens den ikke-gymnasierettede kandidatuddannelse vil kunne omlægges til en af de nye typer kandidatuddannelser.

En anden mulighed er, at de gymnasierettede uddannelser, hvor undervisningsfaget har et begrænset omfang i gymnasieskolen, kan omlægges, så studerende fremadrettet kun kan læse faget som gymnasierettet sidefag. Det vil gøre de pågældende uddannelser tilgængelige for omlægning. Modellen bruges i dag på psykologiuddannelserne, hvor uddannelsen kun er et gymnasierettet fag som sidefag. I relation til denne model har det i underarbejdsgruppen været drøftet, at der potentielt vil være et fagligt tab, hvis undervisningsgruppen i visse fag på gymnasierne over tid primært vil bestå af sidefags kandidater, da det primært er kandidater, der har faget som centralt fag, der driver den faglige udvikling på gymnasierne.

Underarbejdsgruppen har drøftet, at begge modeller indebærer, at dimittender vil blive ansat på gymnasierne med den samme faglige tyngde som i dag. Det vil desuden være muligt for universiteterne at gentænke de uddannelser, der fremadrettet ikke skal være gymnasierettede, da fagene ikke vil være bundet af at skulle leve op til de faglige mindstekrav. Yderligere kan der opnås større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af de gymnasierettede uddannelser, hvor der bedre kan tages hensyn til de enkelte fag- eller institutspecifikke forhold.

Underarbejdsgruppen har samtidig drøftet, at der ved en opsplitning i flere uddannelser kan opstå meget små studiemiljøer på nogle uddannelser, der også kan være ressourcekrævende for de enkelte universiteter. Underarbejdsgruppen har dog drøftet, at universiteterne har stor erfaring med at håndtere små studiemiljøer og fastholde et sammenhængende fagligt miljø blandt andet ved at samlæse i så høj grad som muligt.

Underarbejdsgruppen har dertil drøftet, at hvis der arbejdes videre med en model for en delvis omlæggelse, vil der skulle tages stilling til, hvordan de studerende skal vælge, om de vil følge et gymnasierettet forløb eller et ikke-gymnasierettet forløb, og hvad eventuelle adgangskrav og/eller udvælgelseskriterier skal være. Derudover skal der tages stilling til, hvordan universiteterne tilpasser antallet af pladser på de gymnasierettede forløb, så de holder sig inden for reformens målsætninger og efterspørgslen i gymnasie-sektoren.

Underarbejdsgruppen har desuden drøftet, at der med sidefagsmodellen er nogle forholdsvist små uddannelser, som modellen vil være relevant for. Underarbejdsgruppen har derfor drøftet, at modellen i stedet kan kombineres med andre modeller.

Scenarie 3: En fuld undtagelse af de gymnasierettede uddannelser

Det er principielt muligt fuldstændig at undtage de gymnasierettede uddannelser fra omlægning og stadig realisere de omlægningsprocenter, der fremgår af udvalgets kommissorium. Som tidligere beskrevet, er dette scenarie ikke behandlet af Kandidatudvalgets nedsatte underarbejdsgruppe, men scenariet er blevet drøftet i Kandidatudvalget.

Kandidatudvalget har drøftet, at en fuld undtagelse af de gymnasierettede uddannelser vil betyde, at en meget stor andel af de ikke-gymnasierettede uddannelser på humaniora og naturvidenskab vil skulle omlægges til en af de nye typer kandidatuddannelser for at nå de samlede omlægningsprocenter. Dette vil begrænse universiteternes mulighed for fagligt at prioritere, hvilke uddannelser der er mest velegnede til omlægning.

Boks 9**Kandidatudvalgets anbefalinger – de gymnasierettede uddannelser**

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- De gymnasierettede uddannelser omlægges delvist, således at universiteterne har mulighed for at opsplitte nuværende gymnasierettede kandidatuddannelser i ikke-gymnasierettede og gymnasierettede kandidatuddannelse. Den gymnasierettede kandidatuddannelse vil fortsat være 120 ECTS, mens den ikke-gymnasierettede kandidatuddannelse vil være tilgængelig for omlægning til en af de nye typer kandidatuddannelser.
- Den anviste model kan suppleres ved, at de gymnasierettede uddannelser, hvor undervisningsfaget har et begrænset omfang i gymnasieskolen, kan omlægges, så studerende fremadrettet kun kan læse faget som gymnasierettet sidefag. Det vurderes dog, at der vil være en begrænset gruppe af fag, der vil være relevante at omlægge, så der fremadrettet udbydes et gymnasierettet sidefag, men ikke et gymnasierettet centralt fag. Derfor vil der være tale om et supplement til den primære model.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU anbefaler, at de faglige mindstekrav på de gymnasierettede uddannelser lempes for at give universiteterne mere fleksibilitet til for eksempel sammenlæsning mellem gymnasierettede og ikke-gymnasierettede kandidatuddannelser.

3.3 Overvejelser om omlægning på hovedområder

Kandidatudvalget har drøftet, hvilke uddannelsesområder der kan blive omlagt til de nye typer af kandidatuddannelser. Drøftelserne har, som tidligere beskrevet, taget udgangspunkt i uddannelsesporteføljen på hvert enkelt universitet.

Kandidatudvalget er enige om, at der både før og efter udvalgets endelige afrapportering vil skulle ske yderligere koordination mellem universiteterne, herunder med fokus på hvordan ens og beslægtede uddannelser kan omlægges ensartet eller med en fornuftig arbejdsdeling på tværs af universiteterne. Der vil i den forbindelse forventeligt være relevant at arbejde videre med en større grad af ensartning i de enkelte universiteters uddannelsesgrupper, der indtil videre er arbejdet med. Der vil dog samtidig være behov for fleksibilitet ift. omlægning af uddannelser på de enkelte universiteter, herunder med henblik på at tilgodese regionale hensyn.

Udvalget lægger samtidig vægt på, at koordineringsarbejdet vil fortsætte på universiteterne efter, at Kandidatudvalget har afsluttet sit arbejde. Den videre proces for arbejdet med at konkretisere, hvilke uddannelser, der omlægges, er beskrevet i afsnit 3.4.

3.3.1. Omlægning inden for det humanistiske hovedområde

Der er fem universiteter, der udbyder kandidatuddannelser inden for det humanistiske hovedområde (KU, RUC, SDU, AAU og AU). Humaniora er generelt et meget heterogent

hovedområde bestående af mange små uddannelser. De største uddannelser på humaniora er de gymnasierettede uddannelser inden for blandt andet historie og engelsk.

Kandidatudvalgets kommissorium lægger op til en omlægning af ca. 35 pct. af uddannelserne inden for det humanistiske hovedområde.

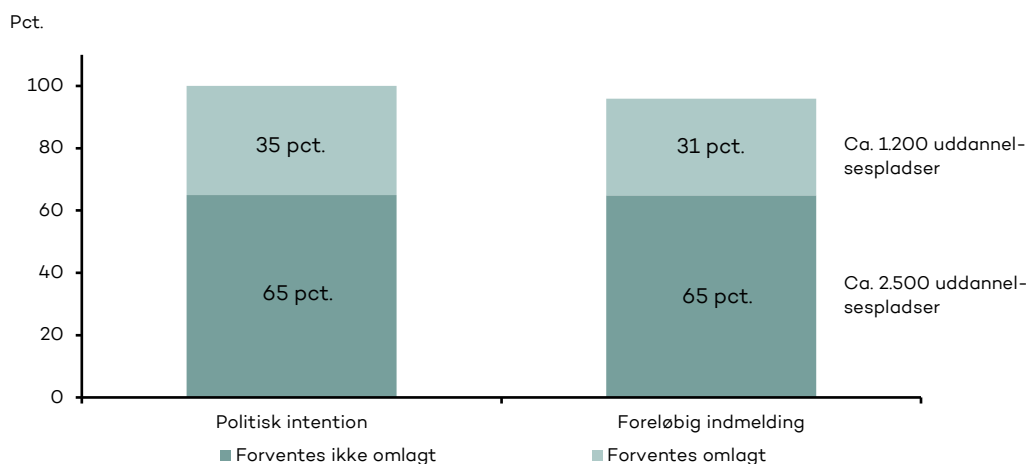
Som det fremgår af figur 13, ligger de foreløbige indmeldinger på det humanistiske hovedområde en smule under kommissoriets måltal, idet universitetsrektorerne har indmeldt en omlægning på ca. 31 pct. Den lavere omlægningsandel tilskrives, at der er tale om foreløbige indmeldinger samt, at nogle universitetsrektorer foreløbigt har valgt at indmelde lukning af uddannelsespladser på det humanistiske hovedområde fremfor at omlægge uddannelsespladserne til de nye typer kandidatuddannelser. De foreløbige indmeldinger svarer til, at ca. 1.200 humanistiske uddannelsespladser i 2032 vil være omlagt, mens ca. 2.500 humanistiske uddannelsespladser ikke vil være omlagt.

Humanistiske uddannelser kan inddeles i uddannelsesgrupper på flere måder. Der findes dog ingen officielle grupperinger, der naturligt kan tages udgangspunkt i. Universitetsrektorerne har foreløbigt blandt andet arbejdet med inddelinger inden for pædagogik og didaktik, sprog og områdestudier samt kultur og kommunikation. Nogle uddannelser går på tværs af flere kategorier og/eller på tværs af hovedområder.

Kandidatudvalgets foreløbige overvejelser om det humanistiske hovedområde er opsummeret i boks 10.

Figur 13

Omlægningsandel på det humanistiske hovedområde – foreløbige indmeldinger fra AU, KU, SDU, AAU og RUC

Anm.: Andelen i figuren er opgjort i forhold til en fremskrivning af den forventede tilgang af studerende til kandidatuddannelserne i 2032. Indmeldinger, som samlet er højere eller lavere end 100 pct., afspejler, at enkelte universitetsrektorer foreløbigt har indmeldt en hhv. højere eller lavere tilgang i sammenligning med fremskrivningen.

Boks 10

Foreløbige overvejelser om omlægning på det humanistiske hovedområde

- Universitetsrektorerne har inden for det humanistiske hovedområde foreløbigt indmeldt størst omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens rektorerne foreløbigt i mindre grad har indmeldt omlægning til de nye erhvervsrettede kandidatuddannelser, herunder den nye fleksible erhvervs kandidat
- De foreløbige indmeldinger peger på, at der er behov for yderligere koordinering mellem universiteterne, da der endnu ikke tegner sig et entydigt billede af omlæggingerne inden for det humanistiske hovedområde.

3.3.2. Omlægning inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde

Der er seks universiteter, der udbyder kandidatuddannelser inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde (CBS, KU, RUC, SDU, AAU og AU). Samfundsvidenskab er det største hovedområde og består af få – relativt store – uddannelser.

Kandidatudvalgets kommissorium lægger op til en omlægning af ca. 40 pct. af uddannelserne inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde.

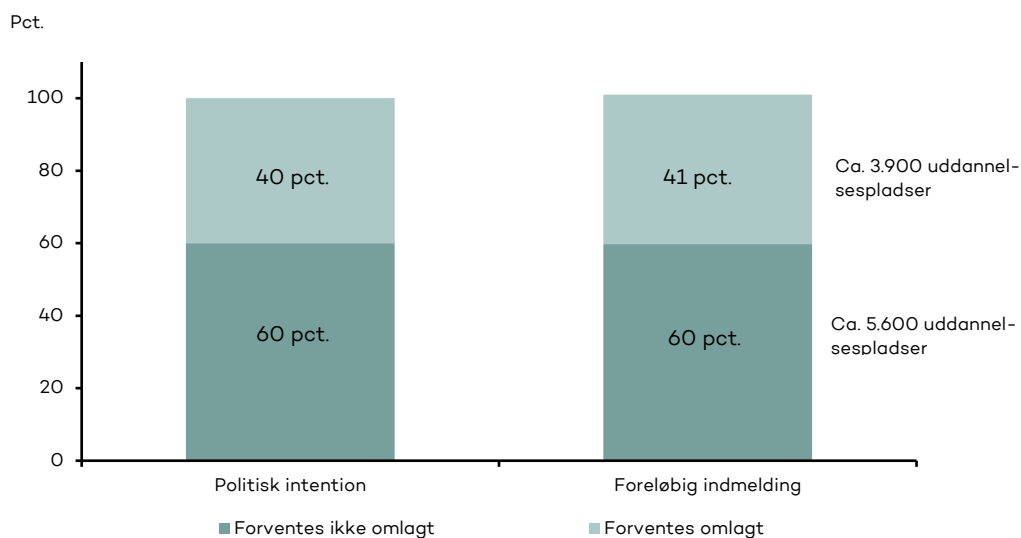
Som det fremgår af figur 14, ligger de foreløbige indmeldinger på det samfundsvidenskabelige hovedområde inden for kommissoriets måltal, idet universitetsrektorernes har indmeldt en omlægning på ca. 41 pct. Det svarer til, at ca. 3.900 samfundsvidenskabelige uddannelsespladser i 2032 vil være omlagt, mens ca. 5.600 samfundsvidenskabelige uddannelsespladser ikke vil være omlagt.

Samfundsvidenskabelige uddannelser kan inddeles i uddannelsesgrupper på flere måder. Der findes dog ingen velegnede officielle grupperinger. Universitetsrektorerne har foreløbigt blandt andet arbejdet med inddelinger inden for blandt andet sociale studier/science og erhvervsøkonomi. Nogle uddannelser går på tværs af flere kategorier og/eller på tværs af hovedområder.

Kandidatudvalgets foreløbige overvejelser om det samfundsvidenskabelige hovedområde er opsummeret i boks 11.

Figur 14

Omlægningsandel på det samfundsvidenskabelige hovedområde – foreløbige indmeldinger fra AU, KU, SDU, AAU, CBS og RUC.

Anm.: Andelene i figuren er opgjort i forhold til en fremskrivning af den forventede tilgang af studerende til kandidatuddannelserne i 2032. Indmeldinger, som samlet er højere eller lavere end 100 pct., afspejler, at enkelte universitetsrektor foreløbigt har indmeldt en hhv. højere eller lavere tilgang i sammenligning med fremskrivningen.

Boks 11**Foreløbige overvejelser om omlægning på det samfundsvidenskabelige hovedområde**

- Universitetsrektorerne har inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde foreløbigt indmeldt størst omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens rektorerne foreløbigt i mindre grad har indmeldt omlægning til de nye erhvervsrettede kandidatuddannelser, herunder den nye fleksible erhvervskandidat.
- De foreløbige indmeldinger peger desuden på, at der er behov for yderligere koordinering mellem universiteterne, da der endnu ikke tegner sig et entydigt billede af omlægningerne inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde. Det vurderes særligt relevant, at store sammenlignelige uddannelser på det samfundsøkonomiske hovedområde håndteres på en ensartet måde – dog med blik for fleksibel tilrettelæggelse på det enkelte universitet.

3.3.3. Omlægning inden for det naturvidenskabelige hovedområde

Der er seks universiteter, der udbyder kandidatuddannelser inden for det naturvidenskabelige hovedområde (ITU, KU, RUC, SDU, AAU og AU). En stor andel af uddannelsespladserne på det naturvidenskabelige hovedområde udgøres af de gymnasierettede uddannelser inden for blandt andet matematik, fysik og biologi.

Kandidatudvalgets kommissorium lægger op til en omlægning af ca. 30 pct. af uddannelserne inden for det naturvidenskabelige hovedområde.

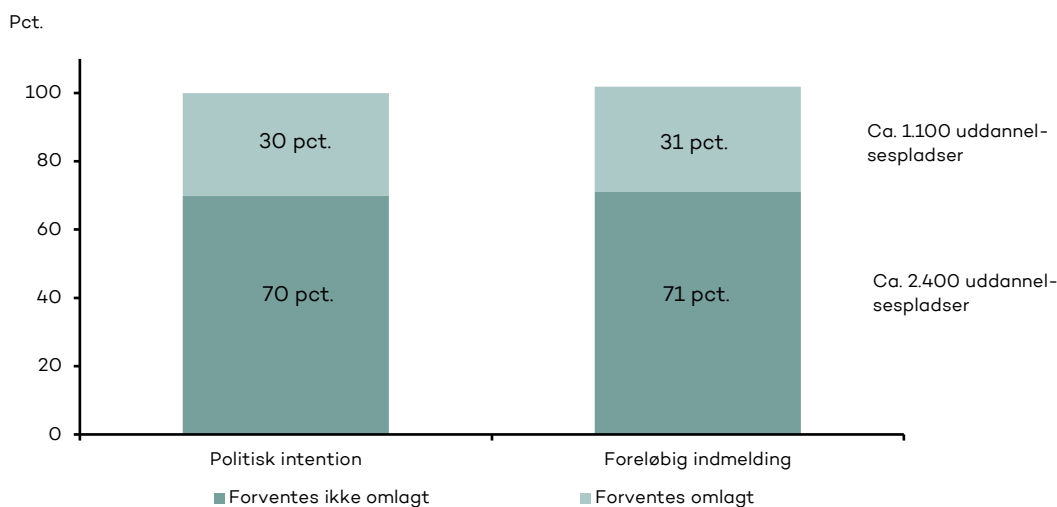
Som det fremgår af figur 15, ligger de foreløbige indmeldinger på det naturvidenskabelige hovedområde inden for kommissoriets måltal, idet universitetsrektorernes har indmeldt en omlægning på ca. 31 pct. Det svarer til, at ca. 1.100 naturvidenskabelige uddannelsespladser i 2032 vil være omlagt, mens ca. 2.400 naturvidenskabelige uddannelsespladser ikke vil være omlagt.

De naturvidenskabelige uddannelser kan inddeles på uddannelsesgrupper på flere måder. Der findes dog ingen velegnede officielle grupperinger. Universitetsrektorerne har foreløbigt blandt andet arbejdet med uddannelsesgrupper inden for bl.a. fysisk videnskab og bio/kemi. Nogle uddannelser går på tværs af flere kategorier og/eller på tværs af hovedområder.

Kandidatudvalgets foreløbige overvejelser om det naturvidenskabelige hovedområde er opsummeret i boks 12.

Figur 15

Omlægningsandel på det naturvidenskabelige hovedområde – foreløbige indmeldinger fra AU, KU, SDU, AAU, ITU og RUC.

Anm.: Andelene i figuren er opgjort i forhold til en fremskrivning af den forventede tilgang af studerende til kandidatuddannelserne i 2032. Indmeldinger, som samlet er højere eller lavere end 100 pct., afspejler, at enkelte universitetsrektorer foreløbigt har indmeldt en hhv. højere eller lavere tilgang i sammenligning med fremskrivningen.

Boks 12**Foreløbige overvejelser om omlægning på det naturvidenskabelige hovedområde**

- Universitetsrektorerne har inden for det naturvidenskabelige hovedområde foreløbigt indmeldt størst omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens universitetsrektorerne foreløbigt i mindre grad har indmeldt omlægning til de nye erhvervsrettede kandidatuddannelser, herunder den nye fleksible erhvervs kandidat.
- De foreløbige indmeldinger peger desuden på, at der er behov for yderligere koordinering mellem universiteterne, da der ikke tegner sig et entydigt billede af omlægningerne inden for det naturvidenskabelige hovedområde.

3.3.4. Omlægning inden for det tekniske hovedområde

Der er fem universiteter, der udbyder kandidatuddannelser inden for det tekniske hovedområde (DTU, RUC, SDU, AAU, KU og AU). Hovedområdet kan overordnet inddeles i to grupper: Civilingeniøruddannelser og øvrige tekniske kandidatuddannelser, hvoraf ingeniøruddannelserne udgør ca. 90 pct. af uddannelsespladserne.

Kandidatudvalgets kommissorium lægger op til en omlægning af ca. 15 pct. af uddannelserne inden for det tekniske hovedområde. Det fremgår endvidere af Kandidatudvalget kommissorium, at der inden for ingeniørområdet i udgangspunktet alene skal omlægges til fleksible erhvervs kandidater og/eller erhvervsrettede kandidatuddannelser

med virksomhedsforløb. Dette er bl.a. henset til, at civilingeniør udgør ca. 90 pct. af uddannelsespladserne samt, at der i forvejen findes velfungerende kortere uddannelsesforløb i form af diplomingeniøruddannelsen. Det er således ikke hensigten, at der skal oprettes en ny 75 ECTS-kandidat på ingeniørområdet.

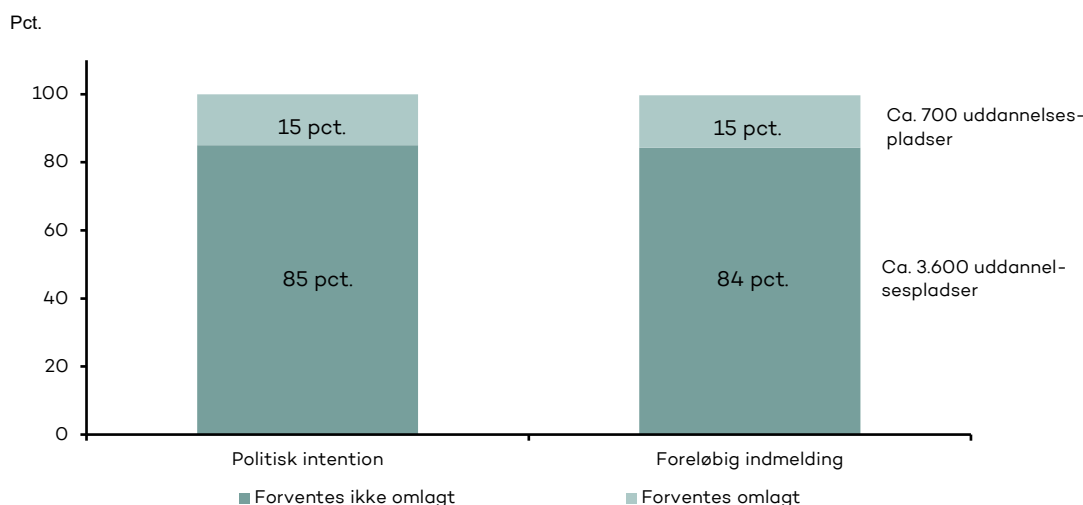
Som det fremgår af figur 16, ligger de foreløbige indmeldinger på det tekniske hovedområde inden for kommissoriets måltal, idet universitetsrektorernes har indmeldt en omlægning på ca. 15 pct. Det svarer til, at ca. 700 tekniske uddannelsespladser i 2032 vil være omlagt, mens ca. 3.600 tekniske uddannelsespladser ikke vil være omlagt.

De tekniske uddannelser kan inddeles i uddannelsesgrupper på flere måder. Der findes dog ingen velegnede officielle grupperinger, der naturligt kan tages udgangspunkt i. Universitetsrektorerne har foreløbigt bl.a. arbejdet med inddelinger inden for elektronik og mekanik, miljø-, kemi- og bioteknologi, robotter og software samt produktion, innovation og byggeri. Nogle uddannelser går på tværs af flere kategorier og/eller på tværs af hovedområder.

Kandidatudvalgets foreløbige overvejelser om det tekniske hovedområde er opsummeret i boks 13.

Figur 16

Omlægningsandel på det tekniske hovedområde – foreløbige indmeldinger fra AU, KU, SDU, AAU, DTU og RUC.

Anm.: Andelene i figuren er opgjort i forhold til en fremskrivning af den forventede tilgang af studerende til kandidatuddannelserne i 2032. Indmeldinger, som samlet er højere eller lavere end 100 pct., afspejler, at enkelte universitetsrektorer foreløbigt har indmeldt en hhv. højere eller lavere tilgang i sammenligning med fremskrivningen.

Boks 13

Foreløbige overvejelser om omlægning på det tekniske hovedområde

- De foreløbige drøftelser i Kandidatudvalget samt universitetsrektorernes foreløbige indmeldinger indikerer, at det vurderes at være muligt at omlægge til fleksible erhvervs kandidatuddannelser på ingeniøruddannelserne, mens det for en række andre kandidatuddannelser på det tekniske hovedområde vurderes muligt at omlægge til kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- I de foreløbige indmeldinger har universitetsrektorerne indmeldt omlægning af ingeniøruddannelser til bl.a. fleksible erhvervs kandidatuddannelser bredt inden for ingeniørområdet.
- De foreløbige indmeldinger viser, at der er behov for yderligere koordinering mellem universiteterne på det tekniske hovedområde.

3.3.5. Omlægning inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde

Der er fem universiteter, der udbyder uddannelser inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde (KU, RUC, SDU, AAU og AU). Inden for hovedområdet er der en høj andel autorisationsgivende uddannelser som medicin, veterinærmedicin og odontologi.

Kandidatudvalgets kommissorium lægger op til en omlægning af ca. 10 pct. af uddannelserne inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde.

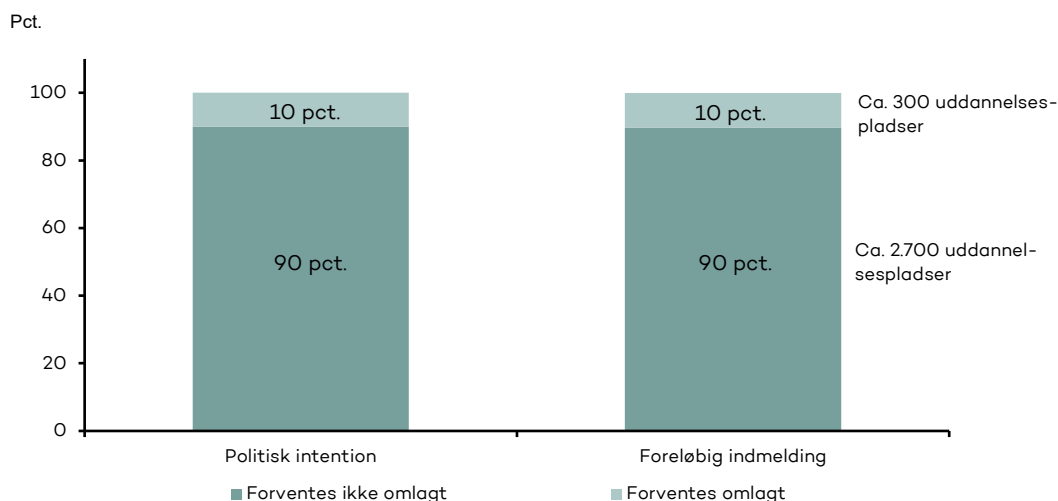
Som det fremgår af figur 17, ligger de foreløbige indmeldinger på det sundhedsvidenskabelige hovedområde inden for kommissoriets måltal, idet universitetsrektorernes har indmeldt en omlægning af ca. 10 pct. af de nuværende uddannelsespladser. Det svarer til, at ca. 300 sundhedsvidenskabelige uddannelsespladser i 2032 vil være omlagt, mens ca. 2.700 sundhedsvidenskabelige uddannelsespladser ikke vil blive omlagt.

Sundhedsvidenskabelige uddannelser kan inddeles i uddannelsesgrupper på flere måder. Der findes dog ingen velegnede officielle grupperinger, der naturligt kan tages udgangspunkt i. Universitetsrektorerne har foreløbigt bl.a. arbejdet med inddelinger i autorisationsgivende uddannelser samt kandidatoverbygninger til professionsbacheloruddannelser. Nogle uddannelser går på tværs af flere kategorier og/eller på tværs af hovedområder.

Kandidatudvalgets foreløbige overvejelser om det sundhedsvidenskabelige hovedområde er opsummeret i boks 14.

Figur 17

Omlægningsandel på det sundhedsvidenskabelige hovedområde – foreløbige indmeldinger fra AU, KU, SDU, AAU og RUC.

Anm.: Andelene i figuren er opgjort i forhold til en fremskrivning af den forventede tilgang af studerende til kandidatuddannelserne i 2032. Indmeldinger, som samlet er højere eller lavere end 100 pct., afspejler, at enkelte universitetsrektor foreløbigt har indmeldt en hhv. højere eller lavere tilgang i sammenligning med fremskrivningen.

Boks 14**Foreløbige overvejelser om omlægning på det sundhedsvidenskabelige hovedområde**

- Universitetsrektorernes foreløbige overvejelser har fokuseret på de ikke autorisationsgivende kandidatuddannelser, herunder hvilke af disse som vurderes at kunne omlægges til de nye typer af kandidatuddannelser.
- Universitetsrektorernes foreløbige indmeldinger viser, at der inden for de ikke autorisationsgivende kandidatuddannelser på det sundhedsvidenskabelige hovedområde er mulighed for omlægning til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og de nye erhvervsrettede kandidatuddannelser.
- De foreløbige indmeldinger viser endvidere, at der er behov for yderligere koordinering mellem universiteterne, da der endnu ikke tegner sig et entydigt billede af omlægningerne inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde.

3.4 Udvalgets videre arbejde med omlægning af uddannelser

Delafrapporteringen indeholder en række foreløbige overvejelser om det nye kandidatlandskab. Der udestår således et væsentligt arbejde, herunder i koordinationen mellem universiteterne før, at udvalget kan komme med sine endelige anbefalinger til det samlede fremtidige kandidatlandskab.

I processen frem mod udvalgets endelig delafrapportering er der enighed i Kandidatudvalget om, at det er vigtigt at inddrage de faglige miljøer på institutionerne, herunder med henblik på at understøtte kvaliteten i uddannelsesudviklingen og omlægning. Den bredere inddragelse af de faglige miljøer har netop afventet Kandidatudvalgets delafrapportering og de foreløbige konklusioner om rammerne for de nye uddannelses typer.

Indfasningsprofil

I *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* fremgår det, at det er partiernes ambition, at reformen udrulles i en trinvis indfasning:

- I 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.
- I 2030 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.
- I 2032 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.

I det nye kandidatlandskab vil der således fra hhv. 2028, 2030 og 2032 og frem kunne optages studerende på en ordinær kandidatuddannelse på 2 studieår eller mere på maksimalt 80 pct. (2028), 75 pct. (2030) og 70 pct. (2032) af uddannelsespladserne.

Kandidatudvalget har indledningsvist drøftet den trinvise implementering. Arbejdet med indfasning af reformen foregår i flere faser og fortsætter frem mod udvalgets endelige afrapportering i oktober 2024, herunder i sammenhæng med det videre arbejde med de enkelte universiteters institutionsplaner.

Foreløbig fordeling af omlægninger på uddannelsestyper

Som tidligere beskrevet, fremgår det af *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, at det er den politiske ambition, at 10 pct. af uddannelsespladserne omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens 20 pct. af uddannelsespladserne omlægges til erhvervsrettede kandidatuddannelser. Det fremgår ligeledes af den politiske aftale, at partierne er enige om, at såfremt dette ikke sker, vil et tilsvarende antal kandidatuddannelsespladser i stedet skulle udbydes som kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Kandidatudvalget har med det udgangspunkt indledningsvist drøftet, inden for hvilke hovedområder der kan udvikles nye kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidatuddannelser (EKA) samt erhvervsrettede kandidater med virksomhedsforløb (EKV). Udvalgets indledende drøftelse har taget afsæt i rammerne for de nye uddannelsestyper og universitetsrektorernes foreløbigt indmeldte grovskitser.

Udvalget er dog enige om, at der er behov for at fortsætte drøftelserne frem mod den endelige afrapportering, herunder i sammenhæng med udformningen af den erhvervsrettede kandidat med virksomhedsforløb og de nye efter- og videreuddannelsesmuligheder for dimittender fra en kandidatuddannelse på 75 ECTS.

Den foreløbige fordeling mellem de forskellige uddannelsestyper, som den fremgår af universitetsrektorernes indmeldte grovskitser, ses i tabel 3. Som det fremgår af tabel 3, er nogle foreløbige indmeldinger på uddannelsespladser samlet lavere end 100 pct. Dette tilskrives, at der er tale om foreløbige indmeldinger, afrundinger samt, at nogle universitetsrektorer foreløbigt har valgt at indmelde lukning af uddannelsespladser fremfor at omlægge uddannelsespladserne til de nye typer kandidatuddannelser.

Til grund for fordelingen ligger, at flere universitetsrektorer har tilkendegivet, at de på nuværende tidspunkt finder det vanskeligt at få et indtryk af de endelige modeller for den fleksible erhvervskandidatuddannelse og den erhvervsrettede kandidatuddannelse med virksomhedsforløb. Af samme årsag har en del universitetsrektorer for nuværende indmeldt en lav forventning til, hvor mange uddannelsespladser de påtænker at omlægge til erhvervskandidatuddannelser, ligesom der for nuværende kun er indmeldt en ganske marginal omlægning til erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb.

På alle hovedområder er der i de foreløbige indmeldinger fra universitetsrektorerne overordnet lagt op til en omlægningsandel, der svarer til måltallet i den politiske aftale.

Tabel 3

Omlægninger på hovedområdeniveau (andel) – foreløbige indmeldinger

Hovedområde	75 ECTS	EKA samt i marginalt omfang EKV	Ikke-omlagt
Samfund, kandidat	36	5	60
Humaniora, kandidat	27	4	65
Natur, kandidat	23	8	71
Teknik, kandidat	1	14	84
Sundhed, kandidat	5	5	90
I alt	23	7	70

Anm.: Andelene i tabellen er opgjort i forhold til en fremskrivning af den forventede tilgang af studerende til kandidatuddannelserne i 2032. Indmeldingerne, som samlet er højere eller lavere end 100 pct., kan afspejle afrundinger, eller at enkelte universitetsrektorer foreløbigt har indmeldt en hhv. højere eller lavere tilgang i sammenligning med fremskrivningen.

4. Status på øvrige spor

Som tidligere beskrevet er Kandidatudvalgets arbejde tilrettelagt i seks arbejdsspor. Spor 1 handler om at udforme rammerne for de nye uddannelsestyper. Kandidatudvalgets drøftelser inden for spor 1 er udfoldet i kapitel 2-3. Derudover har udvalget også fået til opgave at arbejde med kvalitetsløft af kandidatuddannelserne, administration og undervisningstilrettelæggelse, forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og sektordimensionering.

Nedenfor præsenteres status for Kandidatudvalgets drøftelser af spor 2, 3, 5 og 6 samt udvalgets input til fordelingen af nye engelsksprogede studiepladser i 2024. Spor 4 om videreuddannelse og livslang læring beskrives i kapitel 2. De nye efter- og videreuddannelsesmuligheder vil være mere indgående beskrevet i udvalgets endelige afrapportering.

4.1 Spor 2: Kvalitetsløft af kandidatuddannelserne

Kandidatudvalget skal forholde sig til, hvordan et nyt kandidatlandskab understøtter, at kvaliteten på kandidatuddannelserne løftes, herunder ved at se på antallet af undervisningstimer, mere hyppig feedback og tættere kontakt med undervisere og medstudende mv.

Kandidatudvalget skal komme med et oplæg til overordnede kvalitetsmål for de nye kandidatuddannelser samt, hvordan disse kan implementeres på en smidig og fleksibel måde. Herefter vil det konkrete kvalitetsarbejde foregå på universiteterne.

Uddannelseskvalitet defineres ofte som uddannelser med et højt fagligt niveau, som giver de studerende et højt læringsudbytte. Uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse har betydning for den studerendes mulighed for at opnå et højt læringsudbytte. Herunder har særligt tilrettelæggelsen af undervisningen, læringsmiljøet og videngrundlaget betydning. Eksempelvis via høj intensitet af undervisning gennem et øget antal undervisningstimer, øget vejledning og feedback samt en større andel undervisningstimer ved videnskabeligt personale eller initiativer, der understøtter et godt studiemiljø og trivsel på uddannelserne.

Det er fastlagt i den politiske aftale, at de nye kandidatuddannelser kommer til at udløse et højere taxameter pr. STÅ til universiteterne, end tilfældet er for de nuværende kandidatuddannelser. Kandidatudvalget har indledningsvist drøftet, at takstforhøjelsen blandt andet skal udmøntes til høj kvalitet på de nye uddannelsestyper. Kandidatudvalgets arbejde med kvalitetsambitioner for de nye uddannelsestyper vil fortsætte i sommeren/det tidlige efterår 2024. Arbejdet vil indgå som en del af udvalgets endelige afrapportering.

4.2 Spor 3: Administration og undervisningstilrettelæggelse

Kandidatudvalget skal forholde sig til, hvordan administration og undervisningstilrettelæggelse bedst kan tilpasses i det nye kandidatlandskab. Kandidatudvalget har i relation til arbejdet besluttet at nedsætte en såkaldt universitetsgruppe med repræsentanter fra universiteterne, som har fagligt kendskab og erfaring inden for området.

Gruppen har fået til opgave at gøre sig overvejelser om, hvordan administration og undervisningstilrettelæggelsen bedst tilpasses det nye uddannelseslandskab på universiteterne, herunder eksempelvis i forhold til tilgængeligheden af underviserkompetencer, tilrettelæggelsen af ferieperioder samt speciale- og opgaveskrivning mv.

Universitetsgruppen har desuden fået til opgave at gøre sig overvejelser om, hvordan kandidatuddannelserne fremover tilrettelægges, så de studerende afslutter deres kandidatuddannelse en måned tidligere. For det nye kandidatuddannelser på 75 ECTS indebærer dette, at uddannelserne vil skulle tilrettelægges, så kandidatstuderende, der påbegynder deres uddannelse en given sommer, vil skulle dimittere d. 1. august i det efterfølgende år.

Universitetsgruppen afleverer sine input til Kandidatudvalget i sommeren 2024, således at disse kan danne grundlag for drøftelserne i Kandidatudvalget. Kandidatudvalgets overvejelser om administration og undervisningstilrettelæggelse vil indgå som en del af udvalgets endelige afrapportering.

4.3 Spor 5: Mulighed for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS

Det fremgår af kommissoriet for Kandidatudvalget, at der ikke må opstå blindgyder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervskandidatuddannelser, som på et tidspunkt ønsker at forfølge en forskerkarriere.

Kandidatudvalget har i den forbindelse nedsat en universitetsgruppe med repræsentanter fra universiteterne, som skal beskrive og belyse fordele og ulemper ved en eller flere relevante modeller for forskerspor for dimittender fra de nye kandidatuddannelser.

Gruppen er derudover blevet bedt om at forholde sig til, hvordan de foreslåede modeller vil påvirke den internationale rekruttering til de danske forskeruddannelser, herunder hvordan der kan tiltrækkes udenlandske forskertalenter med kortere kandidatuddannelser.

Universitetsgruppen afleverer deres input til Kandidatudvalget i sommeren 2024 således, at dette kan danne grundlag for drøftelserne i Kandidatudvalget. Kandidatudvalgets overvejelser om mulighed for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS vil indgå som en del af udvalgets endelige afrapportering.

4.4 Spor 6: Sektordimensionering

Det fremgår af den politiske aftale, at der skal være en bedre balance i optaget på forskellige videregående uddannelsesniveauer. Kandidatudvalget har på den baggrund

fået til opgave at komme med input til, hvordan sektordimensioneringen af universiteterne skal fordeles på tværs af universiteter, hovedområder og fagområder/uddannelser.

Kandidatudvalget har drøftet forskellige modelvalg vedrørende fordelingen af sektordimensioneringen. Her var der blandt universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende enighed om tre overordnede input til arbejdet:

- *Alle skal bidrage:* Der har været fælles forståelse af, at alle universiteter vil skulle bidrage til reduktionen, hvis ikke tilpasningen skal blive uforholdsmæssig stor på enkelte universiteter.
- *Overordnet styring:* Der skal lægges vægt på, at sektordimensioneringen fra ministeriets side styres på institutionsniveau, så der er rum til at tage højde for eksempelvis mindre udbud og fag.
- *Fremadskuende videngrundlag:* Der skal lægges vægt på, at dimensioneringen af universiteterne fremadrettet kan suppleres med en vurdering af fremtidens behov på arbejdsmarkedet, for eksempel i form af fremskrivninger. Kandidatudvalget er således positivt stemt overfor forligskredsens ønske om at få et bedre fagligt grundlag til at vurdere arbejdsmarkedets behov, som eventuelt på sigt kan danne grundlag for etableringen af et Nationalt Kompetencepanel eller lign.

Der har ligeledes været bilateral dialog med universiteternes repræsentanter i Kandidatudvalget om de forskellige model- og metodemæssige valg for fordeling af sektordimensioneringen. Her har universiteternes repræsentanter hver især givet udtryk for forskellige perspektiver i forhold til sektordimensioneringen:

- *Fokus på arbejdsmarkedets behov:* Rektor for ITU, rektor for DTU og rektor for CBS har givet udtryk for, at de ønsker, at arbejdsmarkedets behov/dimittendledighed tillægges særlig stor vægt.
- *Fokus på den regionale uddannelsesbalance og sammenhæng til udflytningsaftalen:* Rektor for SDU, rektor for AAU og rektor for RUC har givet udtryk for, at de ønsker, at der skal tages betydeligt hensyn til nuværende og kommende regional aktivitet uden for de største byer.
- *Helhedsvurdering:* Rektor for RUC har udtrykt ønske om at der skal tages et betydeligt hensyn til, at nogle universiteter samlet set påvirkes mere af kandidatoplægningen og sektordimensioneringen end andre.
- *Flad fordeling af tilpasningen:* Rektor for AU har bemærket, at sektordimensioneringen eventuelt kunne fordeles med samme procentmæssige reduktion til alle universiteter, og at det efterfølgende kunne være op til hvert enkelt universitet at varetage de forskellige politiske hensyn inden for de overordnede rammer.

Kandidatudvalget noterer sig, at universitetsforligskredsen – blandt andet på baggrund af input fra Kandidatudvalget – d. 19. april 2024 blev enige om en fordeling af sektordimensioneringen mellem universiteterne for dimensioneringsperioden 2025-2029, jf. 2. forligstillæg til *Aftale om rammerne for en Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*. Den endelige fordeling fremgår af tabel 4.

Yderligere information findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside.⁵

Tabel 4

Sektordimensionering i 2025-2029, inklusiv demografisk korrektion

Universitet	Baseline gns. tilgang 2018-2022	Reduktion antal 2025-2029	Maksimal tilgang 2025-2029	Årlig redukti- onsprocent 2025-2029
Københavns Universitet	6.748	789	5.959	11,7%
Aarhus Universitet	5.748	545	5.203	9,5%
Syddansk Universitet	4.023	367	3.656	9,1%
Roskilde Universitet	1.441	203	1.238	14,1%
Aalborg Universitet	3.661	443	3.218	12,1%
Copenhagen Business School	2.751	195	2.556	7,1%
Danmarks Tekniske Universitet	1.344	87	1.257	6,5%
IT-Universitetet i København	373	25	348	6,7%
Alle universiteter	26.089	2.654	23.435	10,2%

Anm.: Reduktionsprocenten gælder alene på de akademiske bacheloruddannelser og er vist med den demografiske korrektion. Reduktionen er målt i forhold til den gennemsnitlige tilgang til de akademiske bacheloruddannelser i perioden 2018-2022. Den maksimale tilgang i 2025-2029 er udregnet på baggrund af reduktionsprocenterne og afrundet til hel-tal. Reduktionerne er udregnet som differencen mellem den forventede tilgang i 2025-2029 og baseline.

Der vil med indførelsen af sektordimensionering forventeligt være en række styringsmæssige overlap i reguleringen af optaget på universiteterne.

Kandidatudvalget noterer sig, at Uddannelses- og Forskningsministeriet har igangsat et arbejde med at se på de samlede styringsmæssige rammer for universiteterne, som på sigt forventeligt vil føre til tilpasninger af den nuværende dimensionering og regulering af optaget.

4.5 Nye engelsksprogede studiepladser i 2024

Det fremgår af den politiske aftale, at universiteterne kan oprette 1.100 engelsksprogede ordinære studiepladser hvert år i perioden 2024-2028 og 2.500 ordinære studiepladser årligt fra 2029. Der er konkret tale om ordinære studiepladser på engelsksprogede kandidatuddannelser.

Det fremgår af kommissoriet for Kandidatudvalget, at udvalget kan komme med input til inden for hvilke områder, der skal være flere engelsksprogede ordinære studiepladser. Det fremgår desuden, at kandidatpartnerskabet skal bidrage til at identificere inden for hvilke faglige og geografiske områder, der er størst behov for flere engelsksprogede uddannelsespladser.

Fordelingen af de ekstra engelsksprogede pladser er derfor blevet drøftet i Kandidatudvalget og kandidatpartnerskabet.

⁵ <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2024/1-100-nye-engelsksprogede-studiepladser-abner-for-flere-internationale-studerende>

Kandidatudvalget har blandt andet lagt vægt på, at:

- Aftalen giver mulighed for at etablere flere studiepladser på engelsksprogede kandidatuddannelser.
- Pladserne fordeles ud fra et hensyn til at sikre et bredt udbud af engelsksprogede pladser i hele landet, herunder at oprettelsen af pladser sker inden for områder, hvor der er høj efterspørgsel og gode muligheder for at fastholde internationale studerende i arbejde efterfølgende.
- Alle universiteter har et ønske om og et potentiale for flere engelsksprogede uddannelsespladser, herunder uden for de største byer. Muligheden for at fordele en andel af de nye engelsksprogede pladser baseret på universiteternes samlede størrelse, for eksempel målt på kandidattilgangen.
- Der anvendes et robust beskæftigelsesmål, der opgør beskæftigelsen for engelsksprogede studerende på institutionsniveau (og ikke udbudsniveau).

Kandidatpartnerskabet har blandt andet lagt vægt på, at:

- Arbejdsmarkedets behov bør være styrende for fordelingen af pladser.
- Det vil være relevant at oprette nye engelsksprogede studiepladser i alle dele af Danmark, herunder både i og uden for de største byer, idet virksomheder i hele landet efterspørger flere engelsksprogede dimittender.

Kandidatudvalget noterer sig, at forligspartierne d. 1. februar 2024, blandt andet på baggrund af input fra Kandidatudvalget og kandidatpartnerskabet, blev enige om at fordele pladserne for 2024 mellem landets otte universiteter som beskrevet i tabel 5.

Tabel 5

Fordeling af ekstra engelsksprogede pladser i 2024

Universitet	Ekstra engelsksprogede pladser i 2024
Københavns Universitet	180
Aarhus Universitet	180
Syddansk Universitet	180
Roskilde Universitet	25
Aalborg Universitet	180
Copenhagen Business School	180
Danmarks Tekniske Universitet	93
IT-Universitetet i København	82
I alt	1.100

Der vil senere blive taget stilling til fordelingen af engelsksprogede studiepladser fra 2025 og frem. Kandidatudvalget forventes i efteråret 2024 at give input til fordeling af de ekstra engelsksprogede studiepladser fra 2029 og frem, hvor universiteterne med universitetsreformen får mulighed for at oprette yderligere 1.400 engelsksprogede pladser.

4.6 Kunstneriske kandidatuddannelser

I sammenhæng med Kandidatudvalget er der etableret et udvalg for de kunstneriske kandidatuddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område, hvor Designskolen Kolding og Det Kongelige Akademi samt studenterrepræsentanter er repræsenteret. Uddannelses- og Forskningsministeriet varetager formandskabet i udvalget.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser forventes i udgangspunktet at behandle de samme emner som Kandidatudvalget og ud fra samme hensyn. Der skal på de kunstneriske kandidatuddannelser på designområdet som udgangspunkt ske en omlægning på niveau med universiteternes, det vil sige at ca. 30 pct. af pladserne skal omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidatuddannelser eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb. Det bemærkes hertil, at økonomien i omlægningen af de kunstneriske kandidatuddannelser opgøres særskilt.

Der er tilrettelagt en møderække i Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser, hvor der, parallelt med Kandidatudvalget, vil være drøftelser om de centrale emner, herunder omlægning af kandidatuddannelserne i design, potentialer for styrket inddragelse af erhvervslivet og aftagere, kvalitetsløft af kandidatuddannelserne, videreuddannelse og livslang læring m.v.

5. Inddragelse i udvalgets arbejde

Kandidatudvalget er etableret som en selvstændig forvaltningsmyndighed. Derfor er drøftelserne i udvalget som udgangspunkt fortrolige. Der har i Kandidatudvalgets foreløbige arbejde været fokus på at inddrage det nedsatte kandidatpartnerskab og referencepanel for Kandidatudvalget mhp. at modtage input til udvalgets løbende arbejde. Med delafrapperingen får offentligheden et større indblik i Kandidatudvalgets overvejelser, ligesom der i det videre arbejde i udvalget vil være opmærksomhed på at inddrage relevante aktører.

5.1 Stormøde

Af Forligstillæg om et kommissorium for et nyt kandidatvalg fremgår det, at Kandidatudvalget er forpligtet til at gennemføre en bredere inddragende proces for eksempel i form af en offentlig høring.

Den 21. juni 2024 afholder Kandidatudvalget en høring i form af et stormøde på Syddansk Universitet. Her vil Kandidatudvalget præsentere sine foreløbige overvejelser i forbindelse med udformningen af det nye kandidatlandskab. Alle interesserede parter har mulighed for at deltage i mødet, høre om udvalgets arbejde samt bidrage med egne perspektiver og erfaringer til det videre arbejde.

Foruden en præsentation af Kandidatudvalgets delafrappering vil stormødet sætte fokus på temaet *Uddannelse i samarbejde med erhvervslivet*. Temaet er blandt andet valgt på grund af forligspartiernes ambition om, at 20 pct. af de kandidatstuderende i fremtiden skal optages på de nye og fleksible erhvervs kandidatuddannelser. I lyset af ambitionen sættes der fokus på erhvervslivet og universiteternes erfaringer med eksisterende og nye initiativer for at udbrede nye fleksible kandidatuddannelser.

5.2 Referencepanel for Kandidatudvalget

I tilknytning til Kandidatudvalget blev der i efteråret 2023 nedsat et referencepanel. Referencepanelet består af repræsentanter fra erhvervsorganisationer, offentlige arbejdsgivere, faglige organisationer og relevante ministerier. I panelet indgår desuden repræsentanter for professionshøjskolesektoren og erhvervsakademisektoren mhp. at understøtte, at der i drøftelserne tages hensyn til sammenhæng til de øvrige videregående uddannelser.

Referencepanelet mødtes første gang den 30. januar 2024, hvor panelet fik mulighed for at give deres input på baggrund af Kandidatudvalgets kommissorium m.v. Kandidatudvalgets sekretariat har opsummeret følgende fra foreløbige drøftelser med Referencepanelet:

- Referencepanelet gav en række relevante input om særligt de nye kandidatuddannelses typer, sektordimensionering af bacheloruddannelser, kvalitetsløft af kandidatuddannelser, specialpædagogisk støtte til studerende på nye kandidatuddannelses typer og mulighed for forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- I forhold til de nye uddannelses typer udtrykte referencepanelet et behov for at fremhæve de nye kandidatuddannelsers faglige profil for at undgå at øge kompleksitet ved ansættelse af dimittender fra de nye kandidatuddannelser. Derfor anbefalede referencepanelet blandt andet, at forskellen mellem nye og fleksible erhvervs kandidatuddannelser og erhvervs kandidater med virksomhedsforløb blive tydeliggjort.
- Referencepanelet var positivt stemt i forhold til kvalitetsløftet af kandidatuddannelserne. Referencepanelet gjorde ligeledes opmærksomhed på behovet for særlige vejledningsorganer og særlig understøttende tiltag for internationale studerende i implementeringen af de nye uddannelses typer.
- Derudover understregede referencepanelet vigtigheden af at understøtte erhvervs kandidatstuderende med specialpædagogiske behov.
- Referencepanelet ønskede ligeledes, at det fortsat skal være muligt at gå forskervejen for studerende på en af de nye typer kandidatuddannelser.

Kandidatudvalget mødes med referencepanelet igen i forbindelse med offentliggørelsen af denne delafrapportering samt i efteråret 2024, hvor udvalget er tættere på sine endelige anbefalinger.

5.3 Kandidatpartnerskabet med private og offentlige arbejdsgivere

For at understøtte udbredelsen af erhvervs kandidatordningen er der indgået et kandidatpartnerskab mellem Dansk Industri, Dansk Erhverv, Danske Regioner, KL, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Partnerskabet har blandt andet til formål at understøtte den konkrete dialog med erhvervsliv, offentlige arbejdsgivere og universiteter om en ny og mere fleksibel erhvervs kandidatordning.

Forligspartierne ønsker, jf. Kandidatudvalgets kommissorium, at partnerskabet i dialog med Kandidatudvalget:

- Bidrager til at identificere inden for hvilke faglige og geografiske områder, der er størst behov for flere engelsksprogede uddannelsespladser.
- Kommer med input til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb som alternativ til – eller som en fleksibel variant af – den nye fleksible erhvervs kandidatuddannelse.

Dertil har universitetsrektorerne i Kandidatudvalget gjort opmærksom på, at det er nødvendigt, at der indgås forpligtende samarbejdsaftaler med erhvervslivet, hvis universiteterne skal være i stand til at løfte ambitionerne om erhvervskandidaterne i den politiske aftale.

Kandidatpartnerskabet havde i december 2023 en første drøftelse om erhvervskandidatordningen og en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb, blandt andet med udgangspunkt i Kandidatudvalgets overvejelser.

Kandidatpartnerskabet havde på sit tredje møde 6. maj 2024 en drøftelse med udgangspunkt i Kandidatudvalgets overvejelser om uddannelsesforløb for den nye erhvervskandidatuddannelse samt udvalgets foreløbigt drøftede modeller for erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb (EKV).

I forhold til den nye fleksible erhvervskandidatuddannelse lagde flere medlemmer af kandidatpartnerskabet vægt på vigtigheden af, at ordningen bliver attraktiv for både virksomheder, studerende og universiteter også i sammenligning med de øvrige uddannelses tilbud. Særligt for erhvervsorganisationerne er det vigtigt, at de administrative byrder ikke bliver for store.

Det blev fremhævet fra de private arbejdsgivere, at virksomhederne har forskelligartede behov, og at det derfor er vigtigt, at erhvervskandidatforløbene skal kunne tilrettelægges herefter. Det blev ligeledes fremhævet, at det er afgørende for de private arbejdsgivere, at erhvervskandidatuddannelserne kan tilrettelægges fleksibelt lokalt ift. virksomheder, uddannelser, studerende og geografi. I forlængelse heraf tilkendegav de offentlige arbejdsgivere, at der på det offentlige område – hvor erhvervskandidatuddannelserne ventes at omhandle færre, men større uddannelser på et overenskomstdækket område – kan blive efterspurgt mere faste rammer for, hvordan erhvervskandidatforløbene tilrettelægges.

Medlemmerne i kandidatpartnerskabet nævnte, at der ses et potentiale for konkrete samarbejder med især større virksomheder om erhvervskandidatuddannelser, da de kan ansætte en del studerende, hvis rammerne er rigtige. I den forbindelse vil der formentlig være potentiale for konkrete samarbejder med større virksomheder om erhvervskandidatuddannelser. Erhvervsorganisationerne pegede i den forbindelse på, at det vil være vanskeligt at håndtere for mange små- og mellemstore virksomheder. Dette vil kræve nærmere udredning og drøftelse.

I forhold til EKV-modellerne tilkendegav flere medlemmer i partnerskabet opbakning til idéen om erhvervsrettede kandidater med virksomhedsforløb, hvor den studerende først er fuldtidsstuderende med SU og derefter tager et uddannelses- og virksomhedsforløb med løn. Erhvervsorganisationerne tilkendegav, at det vil være nødvendigt med en nærmere udredning og drøftelse af vilkårene i sådanne modeller, både for virksomhederne og de studerende, herunder hvilke forpligtelser ligger der hos virksomheder, studerende og universiteterne.

Flere medlemmer i partnerskabet fremhævede, at da der fortsat er mange ubekendte i forhold til indholdet af de skitserede virksomhedsforløb, er det svært at forholde sig til de enkelte modeller. Det blev nævnt, at det i forhold til de foreslåede EKV-modeller (A-G) med fordel kan tage udgangspunkt i et virksomhedsforløb, der ligner de nuværende

projektorienterede forløb. Det vil sige et virksomhedsforløb, hvor universiteterne samtidig har et uddannelsesansvar og modtager taxametertilskud.

6. Implementering af det nye uddannelseslandskab

I forlængelse af Kandidatudvalgets afrapportering i oktober 2024 vil den konkrete implementering af universitetsreformen, herunder udvikling af nye kandidatuddannelser og information til kommende studerende, foregå på universiteterne.

Universitetsreformen indføres i flere trin, jf. boks 15.

Boks 15 **Trinvis indfasning**

Som det fremgår af Kandidatudvalgets kommissorium, skal universitetsreformen indføres i flere trin.

Det er således den politiske ambition, at der:

- I 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.
- I 2030 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.
- I 2032 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.

I det nye kandidatlandskab vil der således fra hhv. 2028, 2030 og 2032 og frem kunne optages studerende på en ordinær kandidatuddannelse på 2 studieår eller mere på maksimalt 80 pct. (2028), 75 pct. (2030) og 70 pct. (2032) af uddannelsespladserne.

Forligspartierne er desuden enige om at drøfte en samlet erfaringsopsamling i forhold til det nye kandidatlandskab forud for anden og tredje del af den trinvis implementering i 2030 og 2032.

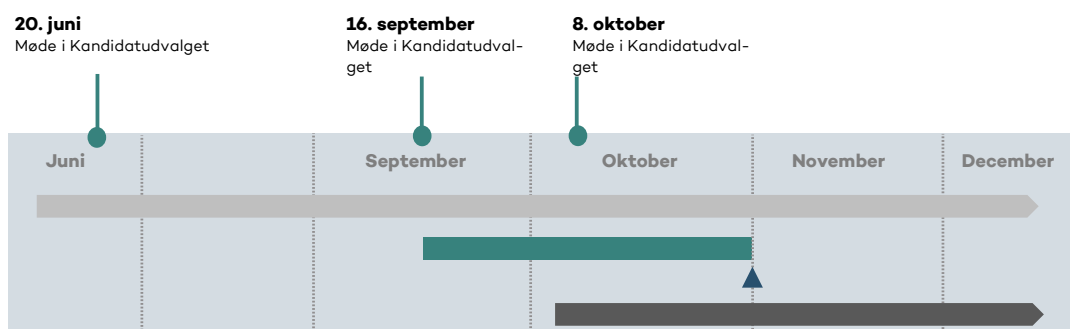
6.1 Kandidatudvalgets fortsatte arbejde

Kandidatudvalget skal efter planen aflevere sin endelige afrapportering til uddannelses- og forskningsministeren inden udgangen af oktober 2024. Frem mod afrapporteringen arbejder udvalget blandt andet videre med spor 1-5, som er beskrevet i kommissoriet, jf. kapitel 2 og 4.

Kandidatudvalgets tentative arbejdsplan inden for de fem spor fremgår nedenfor, jf. figur 18.

Figur 18

Tentativ arbejdsplan for Kandidatudvalget – sommer og efterår 2024

- Koordinering mellem hovedområder mhp. omlægning og mulighed for inddragelse af faglige miljøer**
 Universiteterne og studerende kan i større udstrækning arbejde med bred inddragelse og høring mv.
- Endelig afrapportering udarbejdes og færdiggøres**
- Tilpasning af bacheloruddannelser på universiteterne**
 Universiteterne kan tilpasse bacheloruddannelserne frem mod optag på bacheloruddannelser i sommeren 2025 og efterfølgende.
- Endelig afrapportering**
 Kandidatudvalget afleverer sin endelige afrapportering til uddannelses- og forskningsministeren.

Frem mod Kandidatudvalgets endelige afrapportering i oktober 2024 og i den videre implementering af reformen lægger Kandidatudvalget op til, at universiteterne i større grad får mulighed for at involvere ansatte og studerende i arbejdet med det nye kandidatlandskab, så de faglige miljøers input kan inddrages i arbejdet med at tilrettelægge de nye uddannelser.

6.2 Implementering fra 2025 og frem

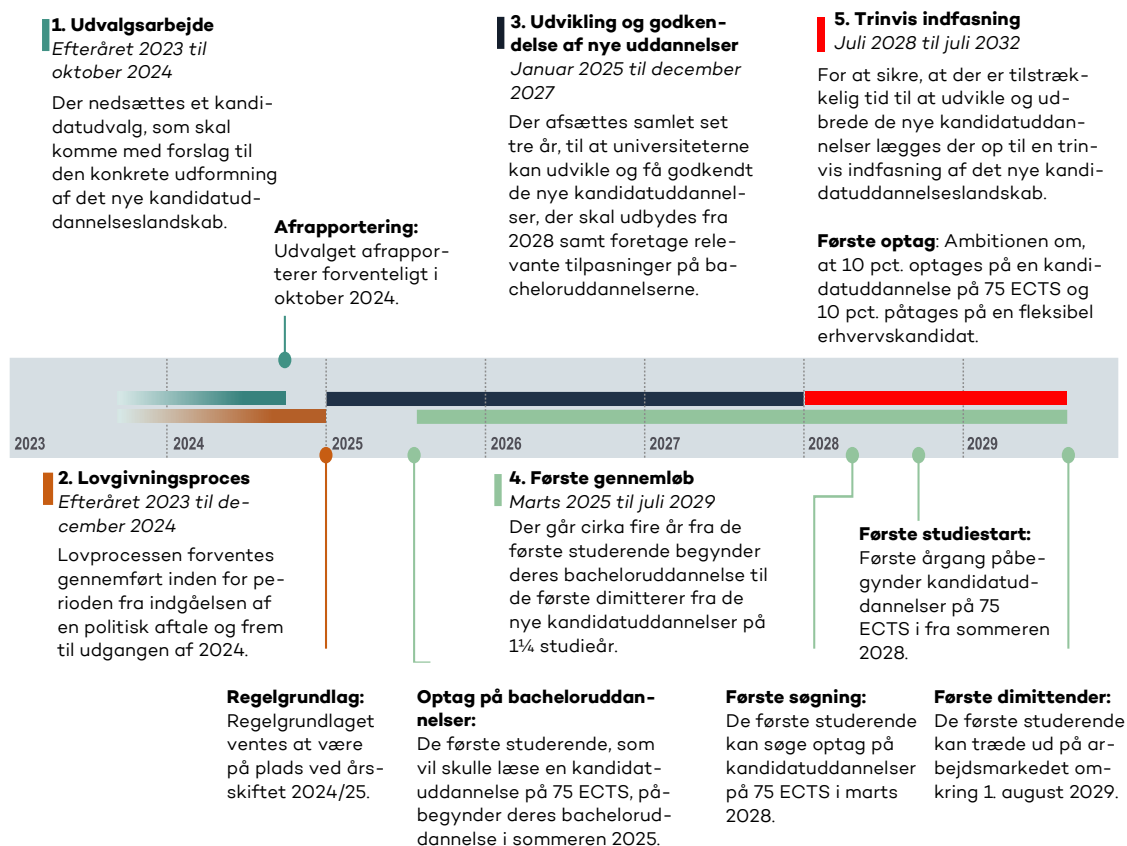
De første studerende, som vil skulle starte på en af de nye kandidatuddannelses typer, påbegynder deres bacheloruddannelser i sommeren 2025. Det følger af den politiske aftale, at de studerende efter endt bacheloruddannelse kan søge optagelse på en af de nye kandidatuddannelser i marts 2028 med opstart fra sommeren 2028 med henblik på at træde ud på arbejdsmarkedet 1. august 2029.

For at understøtte at der er tilstrækkelig tid til at udvikle og udbrede de nye kandidatuddannelses typer, lægges der op til en trinvis indfasning af det nye kandidatuddannelseslandskab. Der er derfor afsat tre år til, at universiteterne kan udvikle og få godkendt første del af de nye kandidatuddannelser, som skal udbydes i 2028, samt foretage relevante tilpasninger på bacheloruddannelserne, jf. figur 19.

Figur 19

Tidsplan for implementeringsproces fra 2025-2032

6.2.1 Ny og midlertidig godkendelsesproces for nye kandidatuddannelser

På grund af det store antal af kandidatuddannelser, der skal omlægges som følge af implementeringen af *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, har Kandidatudvalget drøftet mulighederne for en midlertidig procedure, hvor Uddannelses- og Forskningsstyrelsen godkender nye kandidatuddannelser administrativt.

Drøftelsen skal ses i lyset af, at det skønnes, at der som følge af aftalen skal omlægges 100-200 kandidatuddannelser i perioden 2025-2030.

Ved en midlertidig procedure vil institutionerne skulle indsende grundoplysninger på den enkelte uddannelse, herunder fagbetegnelse, titel, længde, sprog og censorkorps m.v., formål og erhvervsigtede med uddannelsen samt en kort beskrivelse af, hvordan aftagere og øvrige relevante interessenter har været inddraget i udformningen af uddannelsen. Grundoplysningerne bliver bl.a. brugt til en legalitetskontrol, takstfastsættelse samt registrering hos Danmarks Statistik, ligesom ved den nuværende proces for prækvalifikation.

Modsat den nuværende proces for prækvalifikation vil det – som led i det kvalitetssikringssystem, som ligger i institutionsakkrediteringen – i udgangspunktet være institutionerne, der vurderer uddannelsernes relevans og arbejdsmarkedets behov.

Drøftelserne i Kandidatudvalget har taget afsæt i, at en midlertidig godkendelsesprocedure vedrører uddannelser, der skal oprettes eller tilpasses som følge af universitetsreformen, mens den nuværende proces for prækvalifikation og godkendelse fortsat forventes gældende for øvrige uddannelser. Kandidatudvalget har tilsvarende gjort sig overvejelser om rammerne for tilpasning af bacheloruddannelser, rammerne for lukning af kandidatuddannelser og rammerne for ændring af uddannelsessprog. Endelig har Kandidatudvalget påpeget, at flere universiteter skal institutionsakkrediteres i perioden 2024-2027, og at afgørelser om betinget positiv akkreditering eller et afslag vil kunne påvirke mulighederne for at etablere det nye kandidatlandskab. I den forbindelse har udvalget drøftet muligheden for, hvordan godkendelse og oprettelse af nye typer af kandidatuddannelser kan ske i de tilfælde, hvor en institution har en betinget positiv akkreditering.

6.2.2 Information til kommende studerende

Det fremgår af *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, at de akademiske bachelorer fortsat skal have retskrav på optagelse på en eller flere fuldtidskandidatuddannelser, der ligger i naturlig forlængelse af deres bacheloruddannelse.

Da de nye kandidatuddannelser forventes at blive udviklet og godkendt i perioden 2025-2027, vil det for nogle kommende studerende kunne være tilfældet, at den kandidatuddannelse, som deres bacheloruddannelse giver retskrav til, endnu ikke er færdigudviklet og administrativt godkendt.

Det fremgår samtidig af kommissoriet for Kandidatudvalget, at udvalget skal arbejde efter, at de første studerende, der starter på en bachelor i perioden 2025-2027, kan få en høj grad af viden om indholdet af de nye kandidatuddannelser. Der fremgår derudover, at universiteterne i forlængelse af Kandidatudvalgets arbejde skal gøre sig en række overvejelser med henblik på, at de studerende, der starter på en bacheloruddannelse i 2025-2027, blandt andet kan få viden om hvilke kandidatuddannelser, der skal udbydes på hvilke universiteter, hvilken kandidatuddannelse de enkelte bacheloruddannelser giver retskrav til, og hvad der skal være kendetegnende for de forskellige typer af kandidatuddannelser.

Mens denne delafrapportering giver overordnet viden om de foreløbige overvejelser om omlægning af kandidatuddannelser, herunder på hovedområdeniveau, forventes udvalgets endelige afrapportering at give mere detaljeret viden om, inden for hvilke konkrete uddannelsesområder, der forventeligt vil ske omlægning af kandidatuddannelserne. Det vil kunne bidrage til at give kommende studerende et grundlag at vurdere ud fra, når de i de kommende år søger ind på en akademisk bacheloruddannelse.

Idet beslutningen om konkrete uddannelsesomlægninger vil ske på det enkelte universitet, vil det, som det fremgår af udvalgets kommissorium, være universiteterne, der vil skulle informere de uddannelsessøgende om de nye kandidatuddannelser på det pågældende universitet.

Udvalget er i den forbindelse enige om, at det er væsentligt, at universiteterne tilrettelægger en proces, så uddannelsessøgende i videst muligt omfang kan få viden om

inden for hvilke uddannelses- og fagområder, der påtænkes uddannelsesomlægninger, hvilke uddannelser, der løbende søges administrativt godkendt samt hvilke kandidatuddannelser, der er godkendt, herunder hvornår disse forventes at have optag.

Kandidatudvalget vil frem mod den endelige afrapportering fortsætte drøftelserne af, hvordan kommende studerende – både fra centralt hold og fra det enkelte universitet – informeres bedst og mest fyldestgørende i implementeringsperioden.

Ud over udgivelsen af Kandidatudvalgets delafrapportering og endelige afrapportering, kan man læse mere om Kandidatudvalgets løbende arbejde på:
www.ufm.dk/kandidatudvalget.

Appendiks 1

En række af Kandidatudvalgets medlemmer har – som tillæg til de øvrige faglige bemærkninger afgivet i udvalgsarbejdet – ønsket at komme med en række udtalelser, der vedrører de rammer, der er fastlagt udvalgets kommissorium samt *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*.

Da der er tale om holdningstilkendegivelser, der mere generelt beskæftiger sig med de rammer, som udvalget er givet i sit arbejde, herunder i relation til økonomien i den politiske aftale, er udvalgsmedlemmernes synspunkter samlet i dette appendiks.

Universitetsrektorernes udtalelse vedrørende rammerne fastsat i *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*

Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor RUC og rektor SDU har følgende udtalelse vedrørende rammerne fastsat i den politiske aftale:

Universitetsrektorerne er tilhængere af konceptet med en fleksibel erhvervsrettet kandidat med virksomhedsforløb og en erhvervskandidat på 120 ECTS. Universitetsrektorerne mener imidlertid, at reformøkonomiens krav til, hvordan kandidater bidrager til arbejdsudbuddet, reelt ikke muliggør en tilstrækkeligt attraktiv erhvervsrettet kandidat med virksomhedsforløb på 120 ECTS, fordi kravene til beskæftigelse stort set indebærer fuldtidsarbejde for de studerende samtidig med studier på fuld tid eller alternativt, at den studerende får ECTS for erhvervsarbejde uden udprøvnings af akademisk læringsudbytte. Universitetsrektorerne er således bekymrede for, om det vil være muligt at udbyde EKV- eller EKA-uddannelser på 120 ECTS, der vil være attraktive for tilstrækkeligt mange studerende og virksomheder. Dette gælder i særdeleshed også internationale studerende, hvor rektorernes synspunkt er, at der vil være behov for en indledende periode med fuldtidsstudier – helst i 1 år, men minimum i 1 semester – for, at de studerende kan nå at etablere sig i Danmark og på studiet, herunder opnå kontakt til en virksomhed.

Universitetsrektorerne tilkendegiver samtidig, at hvis præmissen om levering af arbejdsudbud ikke ændres, vil universiteterne forventeligt vælge at omlægge en betydelig del af kandidatuddannelserne til kandidatuddannelser på 75 ECTS. Det kan potentielt udfordre den politiske intention om, at 20 procent af de kandidatstuderende i fremtiden skal tage en erhvervsrettet kandidatuddannelse. Universitetsrektorerne mener desuden, at det kan blive vanskeligt at indfri ambitionen om, at internationale studerende skal udgøre halvdelen af optaget på de nye erhvervskandidatuddannelser.

Universitetsrektorerne ønsker endvidere at fremhæve, at universiteterne ikke ønsker ansvar for at overvåge de studerendes sideløbende gennemsnitlige beskæftigelse undervejs på de nye fleksible erhvervskandidatuddannelser.

Afsluttende ønsker universitetsrektorerne at tilkendegive, at præmissen om, at de studerende skal afslutte deres kandidatuddannelse en måned tidligere, udgør en

væsentlig udfordring for studietilrettelæggelsen for særligt kandidatuddannelsen på 75 ECTS, som skal afslutte deres uddannelse d. 1. august. Dette med henvisning til, at studieperioden for studerende på kandidatuddannelsen på 75 ECTS både bliver intensiv, ligesom der for den afsluttende del af uddannelsen vil være meget begrænset mulighed for faglig understøttelse bl.a. som følge af sommerferie og forskningsaktiviteter for det videnskabelige personale.

Repræsentanterne for de studerendes bemærkninger vedrørende rammerne fastsat i Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark

Forpersonen og den uddannelsespolitiske næstforperson for DSF har følgende udtalelse vedrørende rammerne fastsat i den politiske aftale:

Repræsentanterne for de studerende finder samlet, at de fastlagte rammer i den politiske aftale skygger for de uddannelsespolitiske hensyn. Det ville være muligt at finde modeller, der understøttede en tættere kobling til praksis, men reelt bremser reformøkonomien for de innovative idéer. Koblingen til praksis kan ikke blot opstå ved at arbejde fuld tid ved siden af studiet, det kræver derimod uddannelsespolitisk omtanke.

Repræsentanterne for de studerende er tilhængere af konceptet med en fleksibel erhvervsrettet kandidat med virksomhedsforløb og en erhvervskandidat på 120 ECTS. Studenterrepræsentanterne mener imidlertid, at reformøkonomiens krav til, hvordan kandidater bidrager til arbejdsudbuddet, reelt ikke muliggør en tilstrækkelig attraktiv erhvervsrettet kandidat med virksomhedsforløb på 120 ECTS fordi kravene til beskæftigelse stort set indebærer fuldtidsarbejde for de studerende samtidig med studier på fuld tid eller alternativt, at den studerende får ECTS for erhvervsarbejde uden udprøvning af akademisk læringsudbytte. Studenterrepræsentanterne er således bekymrede for, om det vil være muligt at udbyde EKV- eller EKA-uddannelser på 120 ECTS, der vil være attraktive for tilstrækkeligt mange studerende og virksomheder. Dette gælder i særdeleshed også internationale studerende, hvor repræsentanterne for de studerende synspunkt er, at der vil være behov for en indledende periode med fuldtidsstudier – helst i 1 år, men minimum i 1 semester – for, at de studerende kan nå at etablere sig i Danmark og på studiet, herunder opnå kontakt til en virksomhed.

Repræsentanterne for de studerende mener, at hvis præmissen om levering af arbejdsudbud ikke ændres, vil universiteterne vælge at omlægge en betydelig del af kandidatuddannelserne til kandidatuddannelser på 75 ECTS, som også foreløbigt fremgår af kapitel 3. Det kan potentielt udfordre den politiske intention om, at 20 procent skal tage en erhvervsrettet kandidatuddannelse. Repræsentanterne for de studerende mener samtidig, at det kan være vanskeligt at indfri ambitionen om, at internationale studerende skal udgøre halvdelen af optaget på de erhvervskandidatuddannelser.

Repræsentanterne for de studerende finder desuden behov for, at der inden for eksemplet på en erhvervskandidatuddannelse med variation mellem fuldtidsstudie og fuldtidsbeskæftigelse findes en løsning, der sikrer løbende forsørgelsesgrundlag for

studerende under hele uddannelsesforløbet. Denne løsning skal findes i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Repræsentanterne for de studerende fremhæver, at årshjulet på den etårige kandidatuddannelse er urealistisk i praksis. Det kan ikke lade sig gøre at have en uddannelse med 75 ECTS fra 1. august til 31. juli. Dels fordi arbejdsbelastningen vil være alt for høj med omtrentligt 45 timer om ugen. Dels fordi uddannelsesstrukturen dermed vil blive asynkron mellem bachelor og kandidat og umuliggør samlæsning af f.eks. valgfagsudbud. Samtidig har repræsentanterne for de studerende svært ved at se, hvordan den afsluttende hovedopgave vil skulle bedømmes i juli måned og afvikle mundtlige forsvar de steder, hvor dette ønskes ud fra faglige hensyn. Derudover kan det forringe den internationale kompatibilitet, fordi uddannelsesforløbet bliver så komprimeret, at det de facto umuliggør f.eks. udveksling til lande, hvor uddannelsesåret ikke følger 1. august – 31. juli.

Repræsentanterne for de studerende mener, at beskæftigelseskravet på minimum 25 timer på en erhvervskandidatuddannelse er stærkt kritisabelt, da det er vigtigt, at man kan få studie, arbejde og privatliv til at hænge sammen, også på erhvervskandidaten. Dette er en sænkning af sideløbende beskæftigelse på en fleksibel erhvervskandidat fra 25 timer om ugen til 20 timer om ugen helt central for, og derfor kommer det til at begrænse attraktiviteten og potentielt øge frafaldet, at dette ikke er en mulighed.

Dertil bemærker repræsentanterne for de studerende, at det er vigtigt, at der er tid til demokratiske processer på universiteterne til at udvikle de nye uddannelser i relevante råd og nævn med studenter- og medarbejderindflydelse. Derfor mener repræsentanterne for de studerende, at implementeringsplanen er urealistisk, der efterlader kommende studerende i et videnstomrum særligt, da nogle studerende ikke vil kende deres kandidatmuligheder, når de starter på bacheloren. Den bør derfor forlænges.

Appendiks 2

Kandidatudvalgets sammensætning

Det fremgår af Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark, at det er afgørende for den konkrete udvikling og implementering af de nye kandidatuddannelser, at der sker tæt involvering af dem, der er tættest på uddannelserne. Forligskredsen har derfor ønsket, at udvalget sammensættes med repræsentanter fra universiteterne, de studerende samt Uddannelses- og Forskningsministeriet.

- Departementschef i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Hanne Meldgaard (formand).
- Direktør i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Janus Breck (stedfortrædende formand).
- Styrelsesdirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Mikkel Leihardt.
- Vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Martin Madsen.
- Rektor på Københavns Universitet, Henrik Wegener.
- Rektor på Aarhus Universitet, Brian Bech Nielsen.
- Rektor på Syddansk Universitet, Jens Ringsmose.
- Rektor på Aalborg Universitet, Per Michael Johansen.
- Rektor på Danmarks Tekniske Universitet, Anders Bjarklev.
- Rektor på Copenhagen Business School, Peter Møllgaard.
- Rektor på Roskilde Universitet, Hanne Leth Andersen.
- Rektor på IT-Universitet, Per Bruun Brockhoff.
- Forperson for Danske Studerendes Fællesråd, Esben Bjørn Salmonsens.
- Uddannelsespolitisk næstforperson fra Danske Studerendes Fællesråd, Lauge Lunding Bach.
- Direktør i Danske Universiteter, Jesper Langergaard (bisidder).

Udvalget mødes månedligt og har nedsat en forberedende arbejdsgruppe, som mødes parallelt med udvalget og behandler relaterede emner. Den forberedende arbejdsgruppe består af to repræsentanter fra hvert universitet, de studerende samt Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Den forberedende arbejdsgruppe blev nedsat i oktober 2023 og består af:

- Direktør i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Janus Breck (formand).
- Programchef i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Kirstine Brejning Skygebjerg.
- Kontorchef i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Linda Kirketoft Hansen.
- Vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Martin Madsen.
- Kontorchef i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Pernille Ulrich.
- Prorektor på Københavns Universitet, Kristian Cedervall Lautau.
- Souschef på Københavns Universitet, Peter Bøcher.
- Prorektor på Aarhus Universitet, Berit Eika.

- Vicedirektør for AU Uddannelse på Aarhus Universitet, Anna Bak Maigaard.
- Prorektor på Syddansk Universitet, Helle Waagepetersen.
- Universitetsdirektør på Syddansk Universitet, Thomas Buchvald Vind.
- Prorektor på Aalborg Universitet, Anne Marie Kanstrup.
- Universitetsdirektør på Aalborg Universitet, Søren Lind Christiansen.
- Studiechef og direktør for Afdeling for Uddannelse og Studerede på Danmarks Tekniske Universitet, Jørgen Jensen.
- Kontorchef på Danmarks Tekniske Universitet, Camilla Mørk.
- Uddannelsesdekan på Copenhagen Business School, Anna Thomasson.
- Universitetsdirektør på Copenhagen Business School, Arnold Boon.
- Vicedirektør for Uddannelse og Studerende på Roskilde Universitet, Trine Højbjerg Sand.
- Universitetsdirektør på Roskilde Universitet, Henrik Zobbe.
- Prorektor på IT-Universitet, Jens Christian Godskesen.
- Studiechef på IT-Universitet, Lene Rehder.
- Forperson for Danske Studerendes Fællesråd, Esben Bjørn Salmonsens.
- Uddannelsespolitisk næstforperson fra Danske Studerendes Fællesråd, Lauge Lunding Bach.
- Direktør i Danske Universiteter, Jesper Langergaard (bisidder).

I relation til arbejdet i Kandidatudvalget har udvalget desuden valgt at nedsætte en række øvrige grupper til at drøfte og belyse udvalgte faglige problemstillinger. Kandidatudvalget har således nedsat en underarbejdsgruppe, der har belyst fordele og ulemper ved forskellige modeller for omlægning af de gymnasierettede kandidatuddannelser. Underarbejdsgruppens input beskrives nærmere i kapitel 3.

Derudover har Kandidatudvalget nedsat to såkaldte universitetsgrupper, der belyser hhv. modeller for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og hensyn i administration og undervisningstilrettelæggelse. De to universitetsgrupper er drevet af Danske Universiteter.

Derudover er der nedsat et referencepanel, der mødes to gange i løbet af Kandidatudvalgets arbejde og giver input til udvalget. Referencepanelet består af repræsentanter fra erhvervsorganisationer, offentlige arbejdsgivere, faglige organisationer og relevante ministerier. Panelets foreløbige input beskrives nærmere i kapitel 5.

Der er endvidere nedsat kandidatpartnerskab, der giver input til udvalgets arbejde. Kandidatpartnerskabet beskæftiger sig blandt andet med udbredelsen af nye fleksible erhvervskandidatuddannelser, ligesom partnerskabet har givet input til fordelingen af pladser til flere internationale studerende. Kandidatpartnerskabet består af Dansk Industri, Dansk Erhverv, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, KL, Danske Regioner, Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Partnerskabets foreløbige input beskrives nærmere i kapitel 5.

Der er som en del af Kandidatudvalgets organisering nedsat et udvalg for de kunstneriske kandidatuddannelser. Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser arbejder parallelt med Kandidatudvalget med at komme med input til et nyt kandidatlandskab

på det kunstneriske område. Udvalgets foreløbige overvejelser beskrives nærmere i kapitel 4.

Organiseringen af Kandidatudvalgets og tilhørende arbejds- og universitetsgrupper fremgår af figur 20.

Figur 20
Kandidatudvalgets organisering

